

10η δικάσιμος

Πέμπτη 30 Μαΐου 2024

Θ΄ Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών

Αίθουσα 4 (κτίριο προκάτ) πρ. Σχολή Ευελπίδων.

Παρόντες κατηγορούμενοι: Κατ.2, Κατ.3, Κατ.4, Κατ. 6

Ωρα έναρξης: 09:39

[Προσέρχεται ο μάρτυρας Μ.Π., παιδαγωγός στη δομή Διμηνίου. Ερωτήσεις από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου:]

Πρόεδρος: Με τι ασχολείστε;

Μ.Π.: Παιδαγωγός. Από το 2021 είμαι παιδαγωγός στο Διμήνι, αλλά ήμουν και στις δυο δομές Βόλου.

Πρ: Υπήρχαν περιστατικά που σας παραπέμπουν σε συμπεριφορά βίας σε βάρος ανηλίκων;

Μ.Π: Με τα μάτια μου όχι.

Πρ: Έχετε ακούσει κάτι σχετικό;

Μ.Π: Ναι, έχω ακούσει για την δομή του Άνω Βόλου, για το περιστατικό με τον [όνομα παιδιού] και περιστατικό στη δομή του Διμηνίου με ωφελομένους, για τρεις τον Αύγουστο του 2022.

Πρ: Άλλο περιστατικό;

Μ.Π: Όχι.

Πρ: Πάμε στο πρώτο, το έχετε δει;

Μ.Π: Όχι.

Πρ: Από πού γνωρίζετε;

Μ.Π.: Από συναδέλφους.

Πρ: Από ποιους;

Μ.Π: Από Δ., Ο.Π και τον κ. Ξ.

Πρ: Με μια φράση, τι σας περιέγραψαν;

Μ.Π: Ο [όνομα παιδιού] είχε χτυπηματα στην κάτω γνάθο. Ο ίδιος ανέφερε ότι αυτά τα χτυπήματα προήλθαν από τον [Κατ.4] και τον [Κατ.3].

Πρ: Το περί αυτοτραυματισμού το ακούσατε ο ίδιος;

Μ.Π: Όχι.

Πρ: Άρα δεν ήσασταν στο επίμαχο περιστατικό;

Μ.Π: Επέστρεψα στη δουλειά μου μετά από περίπου 10 μέρες.

Πρ: Πού έμενε ο [όνομα παιδιού] εκείνη την περίοδο;

Μ.Π: Την περίοδο του περιστατικού έμενε στο σπίτι του Άνω Βόλου, πιο πριν στο σπίτι του Διμηνίου.

Πρ: Όταν ήταν στον Άνω Βόλο, με ποιους ήταν;

Μ.Π: Μαζί με [όνομα παιδιού] και [όνομα παιδιού].

Πρ: Άρα ήταν όλο το διάστημα στο ίδιο δωμάτιο;

Μ.Π: Όχι συνεχώς στο ίδιο δωμάτιο, μετά από κάποιο διάστημα ο [όνομα παιδιού] μεταφέρθηκε στη δομή της Χίου. Ο [όνομα παιδιού] παρέμεινε στη δομή του Άνω Βόλου.

Πρ: Πού πήγε ο [όνομα παιδιού] μετά; Τον επισκεφτήκατε;

Μ.Π: Δεν είχα επαφή μαζί του.

Πρ: Δεν τον είδατε χτυπημένο λοιπόν;

Μ.Π: Δεν τον είδα χτυπημένο. Έβγαινε, από ένα σημείο και μετά, από το σπιτάκι.

Πρ: Πιο πριν έβγαινε;

Μ.Π: Για ένα χρονικό διάστημα δεν έβγαινε καθόλου από τους χώρους της δομής, από το σπιτάκι έβγαινε.

Πρ: Σε όλο αυτό το διάστημα, μπαινόβγαινε ελεύθερα;

Μ.Π: Η πόρτα του σπιτιού ήταν κλειδωμένη αλλά το παράθυρο ήταν ανοιχτό.

Πρ: Ποιος πήρε την απόφαση να είναι κλειδωμένη η πόρτα;

Μ.Π: Θεωρώ οι υπεύθυνοι της δομής, ο κ. [Κατ.5].

Πρ: Από πού έπαιρναν τις αποφάσεις;

Μ.Π: Από την Αθήνα.

Πρ: Από ποιους;

Μ.Π: Ανώτερος του κ. [Κατ. 5] ήταν ο κ. [Κατ.2].

Πρ: Περιγράψτε μια κλασική μέρα και στον Άνω Βόλο και στο Διμήνι.

Μ.Π: Μια κλασική μέρα στο Διμήνι, π.χ. μια καλοκαιρινή, θα ξυπνούσαν το πρωί, αρκετά πρωί για να μην πιάσουν οι ζέστες, ώστε να εκτελέσουν εργασίες στη δομή. Θα τρώγανε πρωινό, θα επέστρεφαν μέσα να κάνουν το μπάνιο τους, το απόγευμα είχαμε το τάισμα των ζώων και θεωρητικά η υπόλοιπη μέρα θα ήταν ελεύθερη, αν δεν είχαμε κάποια εκδήλωση ή κάτι άλλο.

Πρ: Οι εργασίες οι πρωινές τι ήταν;

Μ.Π: Γίνονταν κάποιες εργασίες κάθε πρωί στο Διμήνι, οι οποίες είχαν να κάνουν με το τάισμα ζώων και πτηνών, οι πρωινές εργασίες.

Πρ: Για πρωινές εργασίες; Πόσο διαρκούσαν;

Μ.Π: Μετά τις 7 πρωινή, ένα 4ωρο περίπου, μέσες άκρες, αλλά είχε να κάνει με την ημέρα.

Πρ: Οι απογευματινές;

Μ.Π: Δυο-τρεις ώρες.

Πρ: Αισθανθήκατε ότι ήταν υπερβολικός ο φόρτος εργασίας;

Μ.Π.: Εγώ αισθάνθηκα ότι ήταν κάτι που δεν είχε να κάνει με το θέλω κάποιων παιδιών, δεν θέλανε να συμμετέχουν. Θεωρώ ότι κάποιες φορές ήταν οι εργασίες πολλές, το συζητούσαμε με την διοίκηση με την κ. [Κατ.6]. Όταν το συζητούσαμε, χαλάρωνε κάπως το πρόγραμμα, αλλά ήταν εργασίες που έπρεπε να γίνουν.

Πρ: Αισθανθήκατε την ανάγκη να κάνετε κάποιο έγγραφο;

Μ.Π.: Προφορικά με τον κ. [Κατ. 5] και την κ. [Κατ. 6].

Πρ: Τι σας έλεγαν;

Μ.Π.: Ότι είναι η οδηγία, ότι πρέπει να γίνουν κάποια πράγματα και ότι έπρεπε τα παιδιά να ασχοληθούν με αυτές τις δουλειές.

Πρ: Όταν είχε γίνει αυτό το περιστατικό του [όνομα παιδιού], είχε λάβει αν φροντίδα, γνωρίζετε;

Μ.Π.: Γνωρίζω πως όχι.

Πρ: Τον [όνομα παιδιού] τον γνωρίζετε;

Μ.Π: Το όνομα δεν το ξέρω, ξέρω τα αδέρφια με αυτό το όνομα.

Πρ: Είχε κάποιον τραυματισμό;

Μ.Π: Δεν το γνωρίζω.

Πρ: Από πότε τον γνωρίζετε;

Μ.Π: Εργάζομαι από τον Ιούλιο του '21.

Πρ: Περιγράψτε μία κατάσταση με κλειδωμένο σπίτι και πόρτα, άλλο όμοιο περιστατικό έχετε;

Μ.Π: Έχω ένα περιστατικό το οποίο έχει να κάνει με την ομάδα των μικρών για το καλοκαίρι του '22, τον Αύγουστο. Έχει να κάνει με τον [όνομα παιδιού].

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από την Εισαγγελέα:]

Εισαγγελέας: Το Β' εξάμηνο του 2021, σε ποια δομή ήσαστε;

Μ.Π: Εργαζόμουν και στις δύο, όπου υπήρχε ανάγκη. Κατά βάση στη Δομή του Άνω Βόλου αλλά ακολουθούσα το πρόγραμμα που έβγαινε από την διεύθυνση.

Εισ: Θυμάστε τον [όνομα παιδιού] στη δομή; Θυμάστε το πρόγραμμά του;

Μ.Π: Έκανε το πρόγραμμα της ομάδας των μεγάλων παιδιών.

Εισ: Σχολείο πήγαινε;

Μ.Π: Η αλήθεια είναι ότι το σχολείο το σταμάτησε, έχω την εντύπωση ότι πήγαινε σχολείο και το σταμάτησε μετά.

Εισ.: Τον [όνομα παιδιού] τον θυμάστε;

Μ.Π: Τον γνώριζα μέσω του αδελφού του που ήταν ωφελούμενος της δομής, εγώ έτσι τον γνώρισα, ως ωφελούμενο.

Εισ.: Δεν ήταν το 2021, Φεβρουάριο-Μάρτιο στο Διμήνι; Τον θυμάστε;

Μ.Π: Τον πρόλαβα και στη δομή του Άνω Βόλου και στη δομή του Διμηνίου, όταν έκλεισε ο Άνω Βόλος και μεταφέρθηκαν παιδιά στο Διμήνι.

Εισ.: Θυμάστε το πρόγραμμα του [όνομα παιδιού];

Μ.Π: Ακολουθούσε το πρόγραμμα όπως τα υπόλοιπα παιδιά.

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τους συνηγόρους υποστήριξης της κατηγορίας:]

Στυλιανός Σμπώκος: Στο σπίτι πόσα παιδιά υπήρχαν; Μικρά, μεσαία και μεγάλα;

Μ.Π: Στο σπίτι του Άνω Βόλου και για όσο λειτουργούσε, περίπου 15 παιδιά, οι μεγάλοι στο Διμήνι, 12-14 παιδιά, και τα μικρά στο Διμήνι, 6-7, 8-10, οι μεσαίοι. Η ομάδα των μεγάλων παρέμεινε ίδια.

Σμπ: Στην ομάδα των μικρών ήταν και ο [όνομα παιδιού];

Μ.Π: Ναι ήταν από τους μικρότερους που είχαμε.

Σμπ: Στην ομάδα των μεσαίων ήταν και [όνομα παιδιού];

Μ.Π: Όταν είχε έρθει ήταν στην ομάδα των μεσαίων μέχρι να αποχωρήσει, με επιφύλαξη νομίζω ότι μπήκε στην ομάδα των μεγάλων.

Σμπ: Όλα τα παιδιά όλων των ομάδων εργάζονταν;

Μ.Π: Θα βάλω έναν αστερίσκο στη λέξη «εργάζονταν», όλα τα παιδιά, όλων των ομάδων, έκαναν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Σμπ: Αυτό το έγγραφο εδώ [δείχνει έγγραφο] τι υπήρχε; [φωτογραφίες από Διμήνι]

Μ.Π: Τους ξέρω απ' έξω, είναι δύο όροφοι στο Διμήνι, όπως μπαίνουμε, δωμάτια φιλοξενίας, τρία των ωφελούμενων, ένας χώρος προτζέκτορα - playroom, αποθήκη για τα ρούχα, χώρος για ίντερνετ και τα ηλεκτρονικά όπου δεν υπάρχει πρόσβαση για ευνόητους λόγους, ένας μικρός χώρος αναρρωτηρίου, τουαλέτες, παπουτσοθήκη εκτός σπιτιού.

Σμπ: Ο πάνω όροφος;

Μ.Π: Έχει ένα σαλόνι, τραπεζαρία, κουζίνα και μικρό αποθηκάκι, τρία γραφεία, ένα που λειτουργούσε ως γραφείο διοίκησης, ένα των παιδαγωγών και ένας επιπλέον χώρος που δεν χρησιμοποιούνταν, και τουαλέτες και στον πάνω όροφο.

Σμπ: Υπήρχε και διαμέρισμα κάτω;

Μ.Π: Υπήρχε, ναι, ένα δωμάτιο στο οποίο διέμενε ο πατέρας Αντώνιος και είχε δικό του μπάνιο.

Σμπ: Το κατω σπιτάκι είχε εργαστήριο, φούρνους, κτλ;

Μ.Π: Όχι αυτά ήταν εξωτερικά της δομής.

Σμπ: [Δείχνει έγγραφο ανυπόγραφο που γράφει «καθαριότητα» κλπ] Το αναγνωρίζετε;

Μ.Π: Ναι.

Σμπ: Σε ποιο σημείο ήταν αναρτημένο;

Μ.Π: Ήταν στον χώρο στον οποίο είναι το γραφείο των παιδαγωγών.

Σμπ: Αυτές οι εργασίες, που περιγράφονται ως «καθαριότητα», ήταν καθημερινές; Ποια παιδιά τις έκαναν;

Μ.Π: Η ομάδα των μικρών, και κάποιες και η ομάδα των μεσαίων.

Σμπ: Αποκόμιζαν κάποιο όφελος από αυτές; Αν κρίνεται ότι κάποιες εργασίες ήταν επίπτονες, μπορούσατε να βοηθήσετε για να μην τις κάνουν;

Πρόεδρος: Ρωτήθηκε ήδη.

Σμπ: Αν δε βοηθούσατε τα παιδιά, ήταν εντολές προς εσάς ή προς τα παιδιά;

Μ.Π: Οι εντολές δεν ήταν από τους παιδαγωγούς, ήταν από τον υπεύθυνο των παιδαγωγών προς τους παιδαγωγούς για να τις εκτελέσουν τα παιδιά.

Σμπ: Αν δεν γίνονταν εκείνη την ώρα, υπήρχε σε εσάς κάποια επίπληξη;

Μ.Π: Ίσως να υπήρχε κάποια χαμηλή αξιολόγηση και προφορικά, γιατί, αφού το συμφωνήσαμε, δεν έγιναν;

Σμπ: Ποιος υπέγραφε τα έγγραφα; Περί εργασιών;

Μ.Π: Δεν είχαν υπογραφή τα έγγραφα.

Σμπ: Ποιοι ήταν αρμόδιοι;

Μ.Π: Είτε ο υπεύθυνος παιδαγωγών είτε η υπεύθυνη της δομής, η κ. [Κατ. 6].

Σμπ: Υπήρχε αγροτικό σχολείο; Κάποια άδεια;

Μ.Π: Άδεια δεν έχω δει. Πάρθηκαν ζώα γιατί είπαν ότι τα παιδιά θα ασχολούνταν με την εργασία στη γη. Ωστόσο χαρτί δεν έχω δει που να λέει ότι «εδώ λειτουργεί αγροτικό σχολείο».

Σμπ: Είδατε να λειτουργεί ακόμα και χωρίς χαρτί, να γίνονται μαθήματα;

Μ.Π: Εννοείτε να γίνονται μαθήματα; Όχι.

[Συνεχίζονται οι ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τον συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Ανδρέα Ματσακά:]

Ματσακάς: Τον είδε δαρμένο η κυρία [Κατ. 6];

Μ.Π: Μου έχουν πει οι συνάδελφοι ότι η κ. [Κατ. 6] τον είδε τον [όνομα παιδιού], τον [όνομα παιδιού] που αναφέρετε εσείς, και συνομίλησε και μαζί τους.

Ματσο: Στην κατάθεση αναφέρετε την φράση «διάφορες εξωτερικές εργασίες». Τι περιλαμβάνουν αυτές οι εργασίες;

Μ.Π: Μιλάμε για το Διμήνι, η ομάδα των μεγάλων είχε να κάνει ως εργασίες το τάισμα των ζώων, να ποτιστούν τα ζώα και τα πουλιά, καθαριότητες, σκούπισμα, την τακτοποίηση στις αποθήκες όταν μας έφερναν οι χορηγοί ή είχε η κουζίνα, τσάπισμα, καθάρισμα χόρτων.

Ματσο: Η τακτοποίηση προϊόντων περιλάμβανε και ξεφόρτωμα;

Μ.Π: Συνήθως τα προϊόντα αφήνονταν στην κεντρική είσοδο της δομής και ανάλογα, είτε μεταφέρονταν στο εργαστήριο, 100 μέτρα παραπέρα, είτε στο κτίριο, 300 μέτρα περίπου.

Ματσο: Ποιος τα τα μετέφερε; Τα παιδιά;

Μ.Π: Τα παιδιά και βοηθούσαμε κι εμείς.

Ματσο: Θεωρούσατε κάποιες φορές ότι οι δουλειές ήταν πιο πολλές, είπατε. Με ποιον τρόπο; Πιο βαριές ή πιο πολλές ώρες;

Μ.Π: Το μείγμα ήταν κουραστικό. Άλλες φορές πρέπει να κάνεις το γρασίδι, το γρασίδι δεν πρέπει να το κάνεις κάθε μέρα, αλλά είχαν και άλλα πράγματα να κάνουν.

Ματσο: Όταν ήταν πιο πολλές είπατε το συζητούσατε με [Κατ. 6] και [Κατ. 5] και λασκάριζε τότε η δουλειά. Μετά επανερχόταν στην ίδια κατάσταση;

Μ.Π: Ακριβώς.

Ματσο: Μπορείτε να μας πείτε, τα παιδιά μετά το περιστατικό στις 3/8 αν έμεναν όλα μαζί;

Μ.Π: Τα παιδιά έμεναν στο Διμήνι, όλες οι ομάδες, μικρά, μεσαία, μεγάλα, αν εννοείτε αυτό.

Ματσο: Δεν εννοώ αυτό.

Μ.Π: Προσωπικά δεν το είδα, τα παιδιά ανέφεραν ότι υπήρξε βία εναντίον τους [αναφέρει ονόματα παιδιών].

Ματς: Όταν λέτε βία;

Πρ: Ας αφήσουμε αυτήν την ερώτηση για τώρα.

[...]

Ματς: Σας έχουν περιγράψει τα παιδιά πώς μεταφέρθηκαν στον χώρο;

Μ.Π: Όχι.

Πρ: Ας μην κάνουμε ερωτήσεις για πράγματα που δεν γνωρίζει.

Ματς: Συμμετείχατε σε κάποια συζήτηση στις 5/8;

Μ.Π: Συμμετείχα σε συζήτηση βραδινή ώρα με [όνομα παιδιού] και κ. Π. Συζητούσε ήδη ο [όνομα παιδιού] με την κ. Π. και περνώντας το άκουσα κι εγώ.

Ματς: Σε άλλη συζήτηση; Με άλλα παιδιά;

Μ.Π: Δεν θυμάμαι κάτι άλλο

Ματς: Τις εργασίες θα τις ονομάζατε πρόγραμμα είπατε; Με αυτό το πρόγραμμα, αν το έκανε κάποιος άλλος, θα το έκανε ως εργασία; Με αμοιβή;

Μ.Π: Ένα καθημερινό πρόγραμμα εργασιών. Για μένα προσωπικά, ξεκάθαρα.

[Συνεχίζονται οι ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τη συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Ευγενία Κορδού:]

Κορδού: Την επόμενη, είχατε εντολή να μεταφέρετε κάποια παιδιά στο γραφείο;

Μ.Π: Είχα εντολή από την κυρία [Κατ. 6] να μεταφέρω τα παιδιά στο γραφείο για να κάνουν μια συζήτηση μεταξύ τους. Ήταν η κ. [Κατ. 6], η γραμματέας, η πρεσβυτέρα και κάποιες φορές είδα [Κατ. 5] και Πατέρα Αντώνιο.

Μ.Π: Όταν ξεκίνησα τη βάρδια μου, μου είπε η κ. [Κατ. 6] ότι αναλαμβάνω την ομάδα των μεγάλων παιδιών, διότι ο κ. [Κατ. 3] - που ήταν στη δομή την προηγούμενη μέρα - είδε τον

[όνομα παιδιού] με τον [όνομα παιδιού] να συνομιλεί και υπήρχε μια προοπτική να γίνει κάποια κλοπή στο σπίτι και θέλανε να μιλήσουν με τα παιδιά για να βγάλουν μια άκρη.

Κορδ: Ήταν κάτι παράξενο να μιλάει το ένα παιδί με το άλλο; Απαγορευόταν να μιλάει ο [όνομα παιδιού] με τον [όνομα παιδιού];

Μ.Π: Παιδιά που είχαν φύγει από την δομή, όπως ο [όνομα παιδιού] δεν συνηθιζόταν να συνομιλούν.

Κορδ: Εσείς το πιστέψατε ότι υπήρχε περίπτωση να οργάνωναν κάποια κλοπή τα παιδιά; [...]

Κορδ: Εσείς τα πηγαίνατε. Τα παίρνατε κιόλας πίσω εσείς;

Μ.Π: Με έπαιρνε η κ. [Κατ. 6] και μου έλεγε να πάρω το ένα παιδί και να φέρω το επόμενο.

Κορδ: Πώς τα βλέπατε τα παιδιά εκείνη την στιγμή;

Μ.Π: Τα παιδιά λιγομίλητα, δεν είχαν καθόλου καλή διάθεση, ήταν λιγομίλητα και, ό,τι και να τους ρωτούσα, μου απαντούσαν «κύριε, θα τα πούμε μετά, δεν έχω πολλή διάθεση».

Κορδ: Ήταν συνηθισμένο να σας λένε «δεν θέλω να μιλήσω τώρα»;

[...]

[Συνεχίζονται οι ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τη συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Ναταλία Χρυσάγη:]

Χρυσάγη: Θα επανέλθω στο περιστατικό με τη συνομιλία κυρίας Π. και [όνομα παιδιού]. Θυμάστε τι σας ανέφερε; Σας είχε αναφέρει κάποια πράγματα που είχε υποστεί τον Αύγουστο;

Μ.Π: Μου είπε ότι ήταν στον κάτω χώρο του οينوποιείου και ήταν εκεί ο κ. [Κατ. 3] και ο κ. [Κατ. 3] τον χτύπησε.

Χρυσ: Θυμάστε πώς τον χτύπησε; τι ακριβώς είχε συμβεί;

Μ.Π: Θυμάμαι ότι του είχε πει ότι του είχε ρίξει μια κλωτσιά στα πλευρά, θυμάμαι ότι είχε κάποια χτυπήματα, ακριβώς δεν τα θυμάμαι.

Χρυσ: Λέτε στην κατάθεσή σας, είπε ο [όνομα παιδιού] ότι ο [Κατ. 3] του έριξε χαστούκια και δυνατή γροθιά στην κοιλιά, το επιβεβαιώνετε;

Μ.Π: Ισχύει, τώρα που το λέτε, το επιβεβαιώνω. Την πρώτη φορά μου είπε ότι ήταν ο κ. [Κατ. 5], που τον είδε μέσα από κάποιον καθρέπτη, τζάμι, δεν θυμάμαι. Μια βδομάδα, 10 μέρες μετά μου είπε ότι δεν ήταν ο κ. [Κατ. 5].

Πρ: Θυμάστε ακριβώς πώς τον βοήθησε να δει; [...] Δεν θυμάστε. [...] Τι πιστέψατε ότι είναι πιο αληθές;

Μ.Π: Κύριε πρόεδρε, δεν θέλω να μπω σ' αυτό γιατί είναι εικασία.

Πρ: Είχατε σχηματίσει εντύπωση;

Μ.Π: Η αλήθεια είναι πως όχι, γιατί δεν το διασταύρωσα.

[Συνεχίζονται οι ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τον συνήγορο Χρήστο Λαμπάκη για την υποστήριξη της κατηγορίας:]

Λαμπάκης: Τι ώρα πιάνετε βάρδια;

Μ.Π: Οχτώ το πρωί ξεκινάω και τελειώνω στις 5.

Λαμπ: Η κ. [Κατ. 6] σας δίνει συγκεκριμένη εντολή για το πώς να απασχολείτε τα παιδιά;

Μ.Π: Η κ. [Κατ. 6] μου είπε να πάρω παιδιά από την ομάδα των μεγάλων και δυο παιδιά από την ομάδα των μεσαίων [αναφέρει ονόματα παιδιών].

Λαμπ: Τι να τους κάνετε; Δραστηριότητες; Εργασίες;

Μ.Π: Να απασχολούνται σε διάφορες δραστηριότητες. Εργασίες απ' την άλλη μεριά της δομής που ήταν οι στάβλοι και να είναι μακριά ο ένας από τον άλλο.

Λαμπ: Να κάνουν εργασίες σε στάβλους, σωστά; Τι ώρα τελείωσε;

Μ.Π: Κατά τις 2 με πήρε τηλέφωνο η κ. [Κατ. 6] και μου είπε να επιστρέψω τα παιδιά στο δωμάτιό τους για να ξεκουραστούνε.

Λαμπ: Εδώ επισημαίνω, κύριε πρόεδρε, ότι στην κατάθεση λέει «μεχρι τις 15:00» - «από τις 8:00, μέχρι τις 15:00».

Μ.Π: Τα παιδιά που δεν πήγαιναν εκ περιτροπής, είτε κάνανε εργασίες, είτε με δική μου πρωτοβουλία, επειδή εκείνη τη μέρα είχε πάρα πολλή ζέστη, μαζευόμασταν και στο κιόσκι που είχε σκιά για να πάρουν μια ανάσα.

Λαμπ: Όταν γινόταν η διαδικασία στις 3/8, ο Πατήρ Αντώνιος ήταν παρόν στο γραφείο της κυρίας [Κατ. 6];

Μ.Π: Τον είδα στο γραφείο της κ. [Κατ. 6].

Λαμπ: Τα παιδιά, όταν τους ρωτούσατε, ήθελαν να μιλήσουν ή ήταν επιφυλακτικά; Επιβεβαίωσαν όσα σας είπαν συνάδελφοί σας;

Μ.Π: Νομίζω ότι μίλησα με δύο παιδιά από την ομάδα των μεγάλων [...] επειδή οι συνάδελφοί μου μου είχαν πει για τα παιδιά που χτυπήθηκαν και επειδή στην παιδική προστασία πρέπει να δώσουμε χώρο να μιλήσουν τα ίδια, εγώ δεν έκανα κάποια κουβέντα. Περίμενα να μιλήσουν.

Λαμπ: Υπήρξε κάποιος υπάλληλος, λέτε στην κατάθεση, τον οποίον δεν θέλατε να ξαναέρθει ποτέ. Ποιος είναι;

Μ.Π: Προσωπικά εγώ και οι συνάδελφοι, αλλά μπορώ να μιλήσω για μένα: Ήταν ο κ. [Κατ. 3].

Λαμπ: Για ποιον λόγο;

Μ.Π: Τραχύς, φωνακλός και μια συμπεριφορά στα παιδιά που δεν αρμόζει.

Λαμπ: Σε σχέση με εσάς ή σε σχέση με τα παιδιά; [...] Σε σχέση με τον [όνομα παιδιού], ότι για ένα μακρό χρονικό διάστημα παρέμεινε μόνος σε ξεχωριστό οικημα;

Μ.Π: Το έχω απαντήσει ήδη, για ένα μικρό χρονικό διάστημα...

Λαμπ: Πιο πριν έμενε μόνος;

Μ.Π: Έμενε με τα παιδιά της υπόλοιπης ομάδας.

Λαμπ: Πόσα άτομα έμεναν μαζί;

Μ.Π: Η ομάδα των μεγάλων ήταν 12- 13, άντε 14 παιδιά.

Λαμπ: Για ποιον λόγο θεωρείτε ότι μεταφέρθηκε σε ξεχωριστό οίκημα; Αν το ξέρετε και πως το ξέρετε. Είναι αναβάθμιση αυτό;

Μ.Π: Όχι δεν ήταν αναβάθμιση αυτό. Υπάρχει ένα δηλωμένο περιστατικό το οποίο έχει να κάνει με κλοπή στο γραφείο της διοίκησης στο Διμήνι.

Πρ: Ποιος σας το είπε; Ποιος σας είπε ότι η αναφερόμενη κλοπή σχετίζεται με την αλλαγή καταλύματος;

Μ.Π: Από τα 3 πρόσωπα.

Λαμπ: Αναβάθμιση ή τιμωρία;

Μ.Π: Δεν ήταν αναβάθμιση αυτό, τιμωρία ήταν.

Λαμπ: Αντιδρούσαν τα παιδιά είπατε, και δε θέλανε να συμμετέχουν σε εργασίες. Για ποιο λόγο; Ήταν φυγόπονα;

Μ.Π: Δεν ήθελαν να ασχοληθούν, καταρχήν. Τα παιδιά δικαιούνται να είναι φυγόπονα, κατά δεύτερον είναι επιλογή του κάθε παιδιού αυτό.

[Συνεχίζονται οι ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τον συνήγορο Γιώργο Σαρλή για την υποστήριξη της κατηγορίας]

Σαρλής: Για κάποιο διάστημα, λέτε, χαλάρωνε το πρόγραμμα όταν κάνατε αναφορά στη διεύθυνση. Πώς εξηγείτε αυτή την χαλάρωση; Έδιναν δίκιο στα παιδιά;

Μ.Π: Ναι, προφανώς κατανοούσαν ότι το πρόγραμμα ήταν χάλια.

Σαρλ: Οι εργασίες είχαν παιδαγωγική μεθοδολογία;

Μ.Π: Άμα ένα παιδί θέλει να ασχοληθεί με την αγροτική εργασία θα μπορούσε να είναι μέρος μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλά όχι να το κάνει το παιδί, να είναι κάποιος από πάνω και να δείχνει, και όχι να κάνει το παιδί την εργασία.

Σαρλ: Κάποιες μέρες κρατούσε μέχρι και τέσσερις ώρες η εργασία;

Μ.Π: Εξαρτάται.

Σαρλ: Σχολείο; Αργούσαν να πάνε στο σχολείο;

Μ.Π: Μιλάω κυρίως για καλοκαιρινό πρόγραμμα.

Σαρλ: Για ξυλοδαρμό είπατε ότι εστάλη ένα έγγραφο. Για το άλλο περιστατικό έχετε κάποια γνώση αν συντάχθηκε;

Μ.Π: Γνωρίζω ότι δεν συντάχθηκε, εγώ δεν έχω υπογράψει κάτι σχετικό.

Σαρλ: Όταν τα παιδιά χτυπούσαν πήγαιναν στον γιατρό;

Μ.Π: Ναι φυσικά, υπήρχαν περιστατικά που πήγαιναν τα παιδιά στον γιατρό

Σαρλ: Γιατί δεν τον πήγαν; Γνωρίζετε, αφού γενικά πήγαιναν τα παιδιά τον γιατρό αν χρειαζόταν [...]

Κονταξής: Κύριε πρόεδρε, υποβάλλουν ότι υπήρξε τραυματισμός. Αν υπήρξε τραυματισμός [...]

Υποστήριξη κατ: Μα υπήρξε. Εσείς λέτε ότι υπήρξε αλλά ότι ήταν αυτοτραυματισμός.

[Συνέχεια ερωτήσεων στον μάρτυρα Μ.Π. από τη συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Κλειώ Παπαπαντολέων:]

Παπαπαντολέων: Πόσα ζώα ήταν στη δομή;

Μ.Π: Μπορώ να απαντήσω με ένα εύρος τουλάχιστον 30 κάτω από 50.

Παπατ: Τα παιδιά τα περιποιόντουσαν;

Μ.Π: Συνολικά, ιδιαίτερα αφού σταμάτησε να εργάζεται ο επιστάτης, αποκλειστικά τα παιδιά.

Παπατ: Σφαγείο υπήρχε; Στη δομή;

Μ.Π: Ναι, υπήρχε ένας χώρος που λειτουργούσε ως σφαγείο.

Παπατ: Πιστοποιημένο ήταν;

Μ.Π: Δεν το γνωρίζω.

Παπατ: Εργαζόταν και στο σφαγείο τα παιδιά;

Μ.Π: Από το '21 που είμαι εγώ δεν έχω δει.

Παπατ: [Δείχνει φωτογραφία στον μάρτυρα] Αυτό είναι; Αυτός είναι ο επιστάτης; Αυτό το παιδάκι το ξέρετε; Βλέπω το παιδάκι φοράει γαντάκια.

Μ.Π: Το αναγνωρίζω, ναι. Δεν το θυμάμαι, αλλά προφανώς ήταν της δομής, γιατί δεν ερχόντουσαν άλλα παιδιά.

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τον συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Ανδρέα Ματσακά:]

Ματσακάς: Τον χειμώνα γίνονταν εργασίες, και για πόσες ώρες;

Μ.Π: Γίνονταν αντίστοιχες εργασίες της εποχής. Δεν κόβαμε γρασίδι τον χειμώνα, αλλά κάναμε [...]

Ματσο: Καταλάμβαναν ώρες;

Μ.Π: Ίσως λίγο λιγότερο λόγω σχολείου.

Ματσο: Στο περιστατικό του Αυγούστου, η επιστολή που συντάχθηκε ζητούσε την απομάκρυνση κάποιου υπαλλήλου και ποιου;

Μ.Π: Αυτό που ζητούνταν ήταν να διερευνηθούν τα περιστατικά του ξυλοδαρμού και να μην ξαναπατήσει στον Βόλο ο κ. [Κατ. 3].

Ματσο: Υλοποιήθηκε το αίτημα ή επέστρεψε στη δομή του Βόλου ο κ. [Κατ. 3];

Μ.Π: Ειλικρινά δεν θυμάμαι.

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τον συνήγορο υπεράσπισης Πέτρο Καϊμακάμη:]

Καϊμακάμης: Ποιανού πρωτοβουλία υπήρξε η αποστολή επιστολής για το περιστατικό;

Μ.Π: Η πρωτοβουλία για να συνταχθεί αυτό το έγγραφο ήταν της κ. [Κατ. 6].

Καϊμ: Ποιος είπε να απομακρυνθεί; Ποιος ζήτησε να απομακρυνθεί, κάποιος από τη δομή; Ή της είπατε εσείς τι θα ζητούσατε;

Μ.Π: Η επιστολή ήταν έτοιμη από πριν.

Καϊμ: Τι έλεγε λοιπόν η επιστολή; Ποιος την ζητούσε;

Μ.Π: Η επιστολή γράφτηκε από την κ. [κατ. 6]. [Ζητούσε] διερεύνηση του περιστατικού και να μην ξαναρθεί ο κ. [Κατ. 3].

Καϊμ: Μπορείτε να περιγράψετε την δομή; Είχε εκτάσεις; Βλάστηση; Τι είχε;

Μ.Π: Η έκταση... Σχέδιο δεν έχω, είναι περίπου 30 στρέμματα, έχει πολύ τσιμέντο, χορτάρι γκαζόν, δύο κτηματάκια με ελιές, ένα για αμπέλι, το θερμοκήπιο.

Καϊμ: Το σφαγείο υπήρχε από πριν;

Μ.Π: Υπήρχαν από όταν πήγα εγώ το '21. Υπήρχε και το σφαγείο. Ή το '16 ή το '17 δημιουργήθηκε η δομή.

Καϊμ. Είδατε κάποιο παιδί να σφάζει ζώο; Να κρατάει μαχαίρι, τσεκούρι, κλπ.

Μ.Π: Για το χρονικό διάστημα που ήμουν εκεί δεν είδα.

Καϊμ: Τι άτομο ήταν η κ. [Κατ.6]; Σας μιλούσε; Γενικά, απεναντί σας; Αντάλλαξε απόψεις σε σχέση με τα παιδιά; Και γενικά και απέναντί σας.

Μ.Π: Είχε καλή σχέση με τα παιδιά, μιλούσε με τα παιδιά, πήγαιναν και τα παιδιά στο γραφείο της για να μιλήσουν για κάποιον προβληματισμό.

Καϊμ: Εσείς είχατε καλή σχέση μαζί της;

Μ.Π: Για μένα προσωπικά είχα μια καλή επαγγελματική σχέση.

Καϊμ: Αν γνωρίζετε όταν έρχονται τα παιδιά στη δομή, λαμβάνετε γνώση των περιστατικών για τα οποία έρχονται στη δομή; Γνωρίζετε από τι περιβάλλον ερχόντουσαν; Είστε παιδαγωγοί.

Μ.Π: Εννοείτε άμα γνωρίζουμε τους φακέλους των παιδιών; Όχι, δεν είχαμε γνώση του φακέλου των παιδιών, καθόλου. Καθόλου δεν γνωρίζαμε.

Καϊμ: Από ποια δομή ήρθε ο [όνομα παιδιού], μάθατε;

Μ.Π: Όχι.

Καϊμ: Αυτό που σας ρωτήσανε, ότι πιθανόν υπήρχε τραυματισμός, ποια είναι η άποψή σας; Αυτοτραυματίστηκε ή το χτύπησαν; Ποιες ενέργειες κάνατε;

Πρ: Καταλήξατε σε κάποιο συμπέρασμα ανάμεσα στις δύο εκδοχές;

Μ.Π: Αυτό που θα μπορούσα να πω σαν προσωπική γνώμη, εκεί που έκλινα, ότι ο [όνομα παιδιού] δεν χτυπήθηκε από μόνος του, γνωρίζοντας το παιδί, από την καθημερινή επαφή που είχα μαζί του.

Καϊμ: Τον συναντήσατε;

Μ.Π: Όχι.

Καϊμ: Να δούμε και την έννοια του παιδαγωγού που έχετε. Σας λέει κάποιος ένα τέτοιο περιστατικό, δεν ενδιαφερθήκατε;

Μ.Π: Όχι, δεν το έκανα.

Καϊμ: Γιατί στην άλλη περίπτωση, των τριων παιδιών, καταθέτετε και λέτε. Θέλω να μου πείτε μια ημέρα χειμωνιάτικη.

Πρ: Απάντησε ήδη.

Καϊμ: Ωρες! Θέλω να μου πει ώρες!

Μ.Π: Δεν θα μπορούσα να πω ώρες, γιατί κάθε μέρα υπήρχε διαφορετικό πρόγραμμα.

Πρ: Πριν [...]

Μ.Π: Μετά το σχολείο επέστρεφαν οι μεγάλοι στο σπίτι. Είχαμε μία με δύο εργασίες στο σπίτι, ή φαγητό και μετά εργασίες. Δραστηριότητες, ανάλογα με το τι δραστηριότητα είχε ο καθένας.

Καϊμ: Αυτά πέστε, γιατί είπατε προηγουμένως τη λέξη playroom. Για πέστε.

Μ.Π: Υπήρχε χώρος. Τα παιχνίδια δεν ήταν κατάλληλα για τα παιδιά, αλλά πηγαίνανε.

Καϊμ: Μπάσκετ, ποδόσφαιρο παίζανε;

Μ.Π: Ναι, παίζανε.

Καϊμ: Ήταν κλειστή η δομή; Υπήρχε πόρτα κλειδωμένη; Μπορούσαν να γυμναστούν στο παρακείμενο γυμναστήριο; Μπορούσαν να βγουν ελεύθερα;

Μ.Π: Το «ελεύθερα» να το προσδιορίσουμε: για ένα συγκεκριμένο διάστημα, κατόπιν συνεννόησης.

Καϊμ: Γιατί εμείς ξέρουμε ότι είχε γυμναστήριο και γυμνάζονταν.

Μ.Π: Οι μεγάλοι είχαν την δυνατότητα να βγαίνουν στην πόλη του Βόλου για γυμναστήριο, που λέτε. Κρατάω μια επιφύλαξη.

Καϊμ: Έχει υποπέσει στην αντίληψή σας κάποιος αντίστοιχος διαχωρισμός, εκτός από αυτόν που αναφέρετε, να μείνουν παιδιά χώρια;

Μ.Π: Για πριν το '21, δεν ξέρω.

Καϊμ: Τα 8/10 όσων έχετε καταθέσει τα γνωρίζετε από άλλους. Ρωτάω, ξέρετε για πριν πάτε; Έχετε ακούσει;

Μ.Π: Όχι δεν ξέρω. Και δεν έχω ακούσει.

Καϊμ: Έχετε μάθει, έχετε καταθέσει ως μάρτυρας σε μια περίπτωση κλοπής ενός μεγάλου χρηματικού ποσού;

Μ.Π: Δεν είμαι μάρτυρας, τα έχω μάθει από την [Κατ. 6] και από παιδαγωγούς που ήταν στη βάρδια.

Καϊμ: Σας ανέφεραν ποιοι κάνανε αυτή τη δουλειά; Τι σας περιγράψανε ότι πιθανολογούν;

Μ.Π: Μου είπαν για συγκεκριμένα παιδιά.

Καϊμ: Μιλήσατε με τον κ. Σ.;

Μ.Π: Ενδιαφέρθηκα,μίλησα για τα παιδιά.Ο Σ. μου είπε ότι δεν ξέρει.

Καϊμ: Έτσι σας είπε; Να σας διαβάσω την κατάθεσή του;

Πρ: Δεν θα του διαβάσετε τι είπε ο Σ. αλλού, λέει τι είπε σ' εκείνον.

Μ.Π: Μίλησα και με τον [όνομα παιδιού] αλλά αρνήθηκε την πράξη.

Καϊμ: Ο Σ. σας είπε δεν έγινε τίποτα; Θέλετε να θυμηθείτε καλύτερα;

Μ.Π: Θυμάμαι τον [όνομα παιδιού] να αρνείται.

Καϊμ: Για τις γεωργικές εργασίες, μάθατε, ακούσατε, πληροφορηθήκατε ότι η δομή έχει διακριθεί για το πρόγραμμα;

Μ.Π: Θυμάμαι μια διάκριση για πρότυπο γεωργικό-αγροτικό σχολείο. Κάπως έτσι.

Καϊμ: Σχετικά με τις εργασίες που καταθέτετε ότι έκαναν τα συγκεκριμένα παιδιά ανάλογα με τις ηλικίες. υπήρχαν λουλούδια τα οποία τα περιποιούνταν κάποιος;

Μ.Π: Υπήρχε μια κυρία, κυρία Μ.

Καϊμ: Υπήρχαν κήποι;

Μ.Π: Κήποι όχι.

Καϊμ: Παιδιά της δομής, μεγάλης ηλικίας, ασχολούνταν; Έχει καταθέσει κάποιος ότι «μ' άρεσε και ασχολιόμουν» και μετά, όταν έφυγε, ασχολήθηκε επαγγελματικά.

Μ.Π: Δεν ξέρω ποιος είναι.

Καϊμ: Και ο [όνομα παιδιού] το καταθέτει και ο [...]

Παπατ: Πού το καταθέτει;

Καϊμ: Πώς αντιμετωπίζατε εσείς μια δήλωση παιδιού: «εγώ δεν θέλω να πάω σχολείο στο Λύκειο». Μπορείτε να μου πείτε τι τους λέγατε;

Μ.Π: Από τη στιγμή που βλέπαμε ότι δεν θα πάνε σχολείο, προσπαθούσαμε να βρούμε κάποια προγράμματα επαγγελματικά για να μην μένουν στο σπίτι και κάνουν εργασίες.

Καϊμ: Ξέρετε παιδιά που να ξεκίνησαν κάτι τέτοιο;

Μ.Π: Ξεκίνησανε κάποια παιδιά, αλλά σταματήσανε.

Καϊμ: Άρα τα παιδιά χωρίζονταν σε δύο κατηγορίες: αυτά που λέγανε «Εγώ θέλω να γίνω ηλεκτρολόγος, μάστορας» και τα υπόλοιπα.

Μ.Π: Υπήρχε προτροπή να σταματήσουν τα παιδιά το σχολείο και να ασχοληθούν με τις γεωργικές εργασίες μέσα στη δομή. [...] Από τη στιγμή που μένεις στην τάξη...

Καϊμ: Πές τα! Όσοι δεν παίρνανε τα γράμματα και δεν θέλανε να πάνε στο σχολείο, τους λέγανε «κάτσε»;

Μ.Π: Υπήρχαν παιδιά που μένανε στην ίδια τάξη.

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τη συνήγορο Μαρίνα Πανίδου για την υπεράσπιση:]

Πανίδου: Υπεύθυνος παιδαγωγών ήταν ο κύριος [Κατ. 2];

Μ.Π: Όχι. Είπα ο κύριος [Κατ. 5]. Υπεύθυνος από την πλευρά της Αθήνας ήταν ο κύριος [Κατ. 2].

Παν: Άρα υπεύθυνος του υπεύθυνου ήταν ο κύριος [Κατ. 3];

Μ.Π: Όχι, ο κύριος [Κατ. 2].

Παν: Έδινε το πρόγραμμα στους παιδαγωγούς; Ο κύριος [Κατ. 5] το έβγαζε; Δηλαδή σε καθε δομή έβγαζε άλλος το πρόγραμμα; Σε όλες τις δομές υπήρχαν δομές γεωργικές;

Μ.Π: Δεν το γνωρίζω. Γνωρίζω για τον Βόλο.

Παν: Το πρόγραμμα ποιός το έβγαζε στον Βόλο;

Μ.Π: Κάποιες φορές που έλειπε ο κ. [κατ. 5], το έβγαζε η κυρία [Κατ. 6].

Παν: Άρα ο κ. [Κατ. 5] έβγαζε το πρόγραμμα και, όταν δεν μπορούσε, το έβγαζε η κ. [Κατ. 6];

Μ.Π: Ας το κλείσουμε εκεί, ναι.

Παν: Είπατε τα παιδιά αντιδρούσαν στις εργασίες επειδή κάποιες φορές ήταν σκληρές οι δουλειές; Τότε το συζητάγατε με την κυρία [Κατ. 6]; Μόνο με αυτήν ή και τον κύριο [Κατ. 5];

Μ.Π: Εγώ το συζητούσα κατά βάση με την κυρία [Κατ. 6], ότι υπάρχει μεγάλος φόρτος, δεν είναι δουλειές αυτές να γίνονται από παιδιά και ότι πρέπει να προσληφθούν άνθρωποι.

Παν: Είπατε την φράση ότι αν συμφωνούσε η [Κατ. 6] κάλμαραν τα πράγματα;

Μ.Π: Ναι.

Παν: Ποια ήταν τα κριτήρια για να πείτε ότι οι εργασίες ήταν σκληρές ή όχι; Η δουλειά, το άρμεγμα, είναι κατά την κρίση σας σκληρή;

Μ.Π: Δεν γνωρίζω, δεν το έχω κάνει ποτέ.

Παν: Ποια θεωρείται σκληρή δουλειά που συζητήσατε με την [Κατ.6] και κάλμαρε με τα ζώα και τις δουλειές;

Μ.Π: Αυτά γίνονταν από τότε που σταμάτησε από την θέση του επιστάτη ο άνθρωπος.

Παν: Η κατηγορία είναι για [Κατ.6] και [Κατ.5] που εκπροσωπώ, η εξάντληση των παιδιών. Ως παιδαγωγός κρίνετε ότι θα μπορούσαν να εξαντληθούν;

Μ.Π: Επειδή δεν αφήναμε τα παιδιά να κάνουν όλες αυτές τις εργασίες, κάνανε όσα βλέπει η πεθερά γιατί αυτές οι εργασίες τα εξαντλούσαν.

Παν: Άρα τα παιδιά τα καημένα [ειρωνικός τόνος] δεν εξαντλούνταν.

Μ.Π: Οι στάβλοι και τα καθαρίσματα ήταν καθημερινά.

Παν: Άρα κουράζονταν, εξαντλούνταν τα παιδιά τόσα χρόνια, και μπορούσε να τους προκαλέσει ψυχική βλάβη;

Μ.Π: Την ψυχική βλάβη δεν είμαι ψυχίατρος να την κρίνω. Για το κομμάτι της κούρασης των παιδιών, έλεγε ένα παιδί «θέλω να πάω μέσα, θέλω να πάρω ένα ντεπτόν γιατί πονάει το κεφάλι μου».

Παν: Άρα, αν τα παιδιά κουράζονταν, έπαιρναν ένα ντεπτόν και ξεκουράζονταν;

Παπαπαντολέων : Για να συνεχίσουν.

Παν:.. Αφήνατε και κάνανε τα παιδιά όσα βλέπει η πεθερά και δεν εξαντλούνταν, αλλά σε κάποιες εξαντλούνταν. Αυτές οι περιπτώσεις ήταν πολλές;

Μ.Π: Ήταν κάποιες φορές.

Πρ: Καθημερινότητα; Μια φορά την εβδομάδα;

Μ.Π: Η αντίδραση των παιδιών τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα.

Παν: Ανεχόσασταν δηλαδή για τόσο μεγάλο διάστημα μία φορά τη βδομάδα κάτι τέτοιο; Γιατί δεν κάνατε κάτι να αλλάξει;

Μ.Π: Σας είπα πηγαίναμε στη διοίκηση και ζητούσαμε να αλλάξουν πράγματα, μας έλεγαν ότι θα ερχόταν κόσμος, θα γίνονταν προσλήψεις.

Παν: Για ένα περιστατικό που έγινε με ένα κλουβί, μάθατε κάτι;

Πρ: Δεν το εξετάζουμε.

Παν: Για ένα περιστατικό με ένα κλουβί που απολύσανε μια συνάδελφό σας, γνωρίζετε;

Μ.Π: Το γνωρίζω.

Παν: Υπήρξε μια άμεση κινητοποίηση, αμέσως απολύθηκε;

Μ.Π: Μάλιστα.

Παν: Υπήρξε άμεση αντίδραση, καλώς, κακώς, την απέλυσαν. Το γεγονός του Αυγούστου γνωρίζετε αν [...]

Μ.Π: Η επιστολή έγινε σε μεταγενέστερο διάστημα.

Παν: 3/8 έγινε η επιστολή, μάθατε αν η [Κατ.6] έκανε καταγγελία στην εισαγγελία;

Μ.Π: Δεν το θυμάμαι.

Παν: Έγινε, σας το λέω εγώ.

Μ.Π: [...]

Παν: Για όλα αυτά που έχουν γίνει καταγγελίες, για το κλουβί για παραδειγμα αλλά για όλα αυτά που συνέβαιναν τόσα χρόνια, γιατί δεν αντιδράσατε να τα προφυλάξετε τα παιδιά; Έχετε κάποια εξήγηση;

Μ.Π: Νομίζω ότι ήτανε πολύ μεγάλη η αντίδραση των παιδαγωγών στο περιστατικό της 3ης Αυγούστου και έπρεπε να παρθούν κάποια μέτρα άμεσα γιατί σκεφτόμασταν ακόμα και ομαδική παραίτηση.

Παν: Επειδή είχε προηγηθεί το συμβάν στις 3/8 και δόθηκε μια διάσταση λετε; Εγώ ρώτησα γιατί δεν έγινε κάτι για όλα αυτά τα υπόλοιπα περιστατικά.

Μ.Π: Δεν γνωρίζω. Αυτό που γνωρίζω είναι ότι ζητούσαμε να γίνουν προσλήψεις για να μην κάνουν τα παιδιά όλα αυτά, μας λέγανε ότι θα γίνουν προσλήψεις.

Παν: Ας ξεκινήσω από το περιστατικό στις 3/8. Είπατε ότι πριν πηγαίνατε στο γραφείο της [Κατ.6] όπου ήταν ο πάτερ Αντώνιος, και η Πρεσβυτέρα. Εκεί έγινε κάτι κακό στα παιδιά; Τα χτύπησαν; Τα έβρισαν;

Μ.Π: Δεν ξέρω.

Παν: Ό,τι κακό δηλαδή, έγινε στο οίνοποιείο;

Μ.Π: Μάλιστα.

Παν: Πάμε στο περιστατικό του [όνομα παιδιού]. Για την κλοπή ξερετε πότε έγινε;

Μ.Π: Τον Ιανουάριο του '22.

Παν: Ο φερόμενος ξυλοδαρμός θυμάστε πότε έγινε;

Μ.Π: Θυμάμαι ότι ήταν Καθαρά Δευτέρα, Μάρτιο του '22

Πρ: Είπε ότι άκουσε από άλλους ανθρώπους, οι οποίοι είναι μάρτυρες.

Παν: Θεωρείτε ότι υπάρχει συσχετισμός της κλοπής με τον ξυλοδαρμό;

Μ.Π: Θεωρούσα ότι συνδέεται.

Παν: Ακούσατε ποιος είδε πρώτος τον [όνομα παιδιού];

Μ.Π: Και πάλι είναι πράγματα που έχω ακούσει από άλλους.

Παν: Ακουσατε κάτι από τον κύριο [Μάρτυρας Π.Μ.]; Ποια ήταν η εντύπωση που αποκόμισε;

Μ.Π: Ξέρω ότι ήταν χτυπημένο πολύ το αυτί του και ένα μέρος στην κάτω γνάθο.

Παν: Άλλη σχέση μεταξύ [όνομα παιδιού] και [Κατ.6] ξέρετε;

Μ.Π: Όσο καιρό ήμουν στο Διμήνι θεωρώ ότι είχε καλή σχέση με τον [όνομα παιδιού], είχαν καλή σχέση διεύθυνσης-ωφελούμενου, συζητούσανε στο γραφείο.

Παν: Έχετε πει για περιστατικό με [όνομα παιδιού] ότι όταν η [Κατ.6] του ζήτησε να της μιλήσει, ο [όνομα παιδιού] δεν θέλησε να απαντήσει.

Μ.Π: Έτσι μου είπε η [Κατ. 6] στο γραφείο της.

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Μ.Π. από τον συνήγορο υπεράσπισης Τάσο Τριανταφύλλου:]

Τριανταφύλλου: Έχετε κάποιο αποδεικτικό στοιχείο για την εμπλοκή του Πάτερ Αντώνιου σε όλα αυτά;

Μ.Π: Κανένα απολύτως.

[Προσέρχεται η μάρτυρας Δ.Α. Ερωτήσεις από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου:]

Πρόεδρος: Με τί ασχολείστε;

Δ.Α: Έχω τελειώσει παιδαγωγική. Εργάζομαι σε δημόσιο σχολείο, είμαι αναπληρώτρια νηπιαγωγός. Προηγουμένως εργαζόμουν στην Κιβωτό.

Πρ: Από πότε εως;

Δ.Α: Από τον Απρίλιο του '21, για δύο χρόνια.

Πρόεδρος: Διμήνι ή Άνω Βόλος;

Δ.Α: Αρχικά στον Άνω Βόλο, στα παιδιά μικρότερης ηλικίας και κάποια στιγμή χρειάστηκε να πάω στο Διμήνι. Κυρίως αναλάμβανα τις ομάδες των μικρών παιδιών λόγω των σπουδών μου.

Πρ: Άρα κατά βάση ενασχόληση με μικρά παιδιά; [...] Έχετε να μας πείτε περιστατικό βίας σε βάρος των παιδιών;

Δ.Α: Έχω ακούσει δύο περιστατικά, το ένα με τον [όνομα παιδιού] και το επόμενο με τα πέντε παιδιά.

Πρ: Έχετε ακούσει;

Δ.Α: Μπροστά μου δεν έχει γίνει κάτι από αυτά. Στο δεύτερο περιστατικό που έγινε με τα 5 παιδιά, μου το εκμηστηρεύτηκε ένα παιδί. Το άλλο περιστατικό, με φώναξε το παιδί και μου είπε ότι χτυπήθηκε, ήταν πρησμένο το αυτί του και η γνάθος τους.

Πρ: Πάμε στο περιστατικό του Μαρτίου.

Δ.Α: Κατά τη βάρδιά μου το πρωί, ανέλαβα τα παιδιά μικρότερης ηλικίας και κατεβήκαμε κάτω να φροντίσουν τον λαχανόκηπο. Εκεί με βρήκε ο [όνομα παιδιού] και μου είπε «κυρία, με χτύπησαν». Ρώτησα «ποιος», μου είπε «ο κύριος [Κατ. 3] και ο κύριος [Κατ. 2]». Του είπα να ηρεμήσει και ανέβηκα πάνω και ενημέρωσα τον κύριο [Κατ. 5]. Εκείνη την ώρα ήταν και ο Πάτερ και η κυρία [Κατ. 6]. Μου είπε ο κύριος [Κατ. 6] ότι θα το διερευνήσουν και να μείνω ήσυχη και να επιστρέψω στη βάρδιά μου.

Πρ: Μιλήσατε με τους δυο αυτούς; Πως αντέδρασαν σε αυτό; [...] Ξέρετε πως το διαχειρίστηκαν; Πήγαν στο νοσοκομείο; Ήταν εικόνα που έδειχνε ότι έπρεπε να πάει;

Δ.Α: Τον είδα πως έπρεπε να εξεταστεί. Έγινε μια συνάντηση παιδαγωγών τις επόμενες μέρες. Εκεί μας είπαν ότι δεν κρίνεται απαραίτητο να εξεταστεί το παιδί από γιατρό.

Πρ: Δεν κρίθηκε απαραίτητο; Σας κάνει εντύπωση αυτή η κρίση; Θεωρείτε ότι είναι εσφαλμένη;

Δ.Α: Ναι, μου κάνει εντύπωση αυτή η κρίση. Θεωρώ πως ήταν εσφαλμένη. [...] Στο περιστατικό Αυγούστου ήμουν σε άδεια. Γύρισα και κατά τις 21:00 το βράδυ, μου εκμυστηρεύτηκε ο [όνομα εργαζομένου] ότι πριν 3-4 μέρες στο οινόποιείο δέχτηκαν χτυπήματα.

Πρ: Από τα ίδια τα παιδιά μάθατε κάτι, ή μόνο όσα σας περιέγραψαν:

Δ.Α: Όχι, από τα 5 παιδιά.

Πρ: Ο [όνομα παιδιού] πού έμενε όταν έγινε το περιστατικό;

Δ.Α: Είχε γίνει μια κλοπή στο Διμήνι και ακριβώς μετά έμεινε στο παράρτημα του Άνω Βόλου, σε ένα σπιτάκι μόνος του πιο κάτω.

Πρ: Τον επιτηρούσε κάποιος παιδαγωγός;

Δ.Α: Του είχα πάει αρκετές φορές φαγητό και ρούχα.

Πρ: Ήταν ελεύθερη η είσοδος μέσα; Ήταν κλειδωμένη η πόρτα;

Δ.Α: Τις πρώτες μέρες.

Πρ: Έχετε ακούσει αν ήταν κλειδωμένη η πόρτα;

Δ.Α: Δεν το γνωρίζω. Δεν θυμάμαι κλειδωμένη πόρτα.

Πρ: Μου περιγράψτε μια μέρα στην δομή σε επίπεδο εργασιών; Μόνο το κομμάτι των εργασιών [...]

Δ.Α: Στο Διμήνι βγαίνουν τα παιδιά το πρωί και έκαναν κάποιες εργασίες, να φροντίζουν τα ζώα, να βάζουν νερό, τρεις ώρες περίπου. Το απόγευμα πήγαιναν πάλι να ταΐσουν τα ζώα και να τους βάλουν νερό.

Πρ: Δηλαδή, μπορεί να μιλάμε και για 5 ώρες τη μέρα;

Δ.Α: Μπορεί.

Πρ: Σας είχε προβληματίσει η φύση και διάρκεια των εργασιών; Ήταν εξαντλητικό; Πώς θα το χαρακτηρίζατε;

Δ.Α: Ναι, θεωρώ ότι θα έπρεπε να είναι προαιρετικό και να μην κουράζονται τα παιδιά.

Πρ: Θεωρείτε ότι προκαλούσε σωματική εξάντληση;

Δ.Α: Κάποιες φορές, ναι.

Πρ: Ήταν κουρασμένα και σας το λέγανε;

Δ.Α: Ναι. [...] Ο [όνομα παιδιού], θυμάμαι να μου λέει ότι αισθάνεται κουρασμένος, όχι τόσο από τις δουλειές, όσο ότι δεν θέλουν να βγουν έξω για δουλειές.

Πρ: Άλλο παιδί;

[...]

[Ερωτήσεις στη μάρτυρα Δ.Α. από την εισαγγελέα:]

Εισαγγελέας: Είπατε ότι ο [όνομα παιδιού] σας ανέφερε [...] σας είπαν λεπτομέρειες;

Δ.Α: Όχι.

Εισ: Πώς ήταν η εικόνα του;

Δ.Α: Πρησμένος.

Εισ: Του πηγαίνατε φαγητό, είπατε;

Δ.Α: Ναι, και ρούχα και συγκεκριμένα εγώ του είχα πάει και βιβλία, γιατί μου είχε πει ότι δεν είχε τι να κάνει.

Εισ: Πώς ερχόσασταν σε επαφή μαζί του;

Δ.Α: Δεν θυμάμαι, ειλικρινά.

Εισ: Όλα τα παιδιά, ίδιο πρόγραμμα;

Δ.Α: Ναι, όλα ίδιο, ανά ηλικιακές ομάδες.

[Ερωτήσεις στη μάρτυρα Δ.Α. από τη συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Κλειώ Παπαπαντολέων:]

Παπαπαντολέων: Την ημέρα που σας ενημέρωσε ότι είχε χτυπηθεί από τον κ. [Κατ. 3] και τον κ. [Κατ. 2], ήταν στην δομή και ο Πατήρ Αντώνιος;

Δ.Α: Ναι, διαβεβαίωσε ο κύριος [Κατ. 5] ότι θα τον ενημερώσει, όπως θα ενημερώσει και την κυρία [Κατ. 6] και όλους τους υπεύθυνους.

Παπατ: Τον επισκέφτηκε ο Πατήρ Αντώνιος τον [όνομα παιδιού], να δει πώς είναι;

Δ.Α: Στη συνάντηση παιδαγωγών που έγινε, κάποια από τις επόμενες μέρες, μας είπε ο Πάτερ ότι ο [όνομα παιδιού] αυτοτραυματίστηκε στο τζάκι.

Παπατ: Είχατε κάποια συνάντηση οι παιδαγωγοί μαζί του;

[...]

Παπατ: Α, ο ίδιος σας ενημέρωσε για αυτό. Πώς το ήξερε; Είχε κάνει έρευνα εσωτερική;

Δ.Α: Λογικά είχε μιλήσει με τον κ. [Κατ. 2] και τον κ. [Κατ. 3]. [...] Δεν τον είχα αναλάβει ως παιδαγωγός, γιατί εργαζόμουν στον Άνω Βόλο.

Παπατ: Είχατε ακούσει ότι αυτό το παιδί είναι ένα παιδί που έχει τέτοια ζητήματα; Που αυτοτραυματίζεται;

Δ.Α: Δεν είχε πέσει στην αντίληψή μου περιστατικό που να είχε αυτοτραυματιστεί.

Παπατ: Δεν είχατε ακούσει ότι χτυπιέται στα τζάκια; Ότι αυτοτραυματίζεται;

Δ.Α: Εγώ εργαζόμουν πολλές φορές στον Άνω Βόλο, αλλά δεν είχε πέσει κάτι τέτοιο στην αντίληψή μου.

Παπατ: Ποια ήταν τα καθήκοντα του [Κατ. 2] και του [Κατ. 3];

Δ.Α: Έχω συναντηθεί μαζί τους 2 φορές. Γνωρίζω ότι ο κύριος [Κατ. 2] ήταν ο διευθυντής και τον κύριο [Κατ. 3], που ήταν υπεύθυνος παιδαγωγών του προγράμματος.

Παπατ: Ο κύριος [Κατ. 3] έβγαζε πρόγραμμα εργασιών;

Δ.Α: Το πρόγραμμα δεν το παίρναμε από τον κύριο [Κατ. 3], το παίρναμε από τον κύριο [Κατ. 5] και την κυρία [Κατ. 6]. [...] Υπήρχαν και άλλα πράγματα. Υπήρχε και παιχνίδι, δεν υπήρχε μόνο η παιδική εργασία. Παιδική εργασία εντός ή εκτός εισαγωγικών...

Παπατ: Εκτός εισαγωγικών.

Δ.Α: Ό,τι αποφασίσετε.

Παπατ: Το πρόγραμμα το συνολικό, μαζί με την ομαδική εργασία και το παιχνίδι, συνολικά, ποιος το έβγαζε; Αν ένα παιδάκι δεν ήθελε να ταΐσει τα ζώα; Εκτός από αυτό υπήρχαν άλλες εργασίες;

Δ.Α: Η ομάδα των μικρών φρόντιζε έναν λαχανόκηπο, η ομάδα μεσαίων, χωράφι που το φρόντιζαν, οι μεγάλοι, μεταφορές, αποθήκη και δουλειές.

Παπατ: [Δειχνει φωτογραφίες στην μάρτυρα και ρωτάει αν αναγνωρίζει τον [όνομα παιδιού]].

Δ.Α: Ναι.

Παπατ: Αναγνωρίζετε τι εργασίες κάνουν;

Δ.Α: [...]

Παπατ: Αυτά είναι τα ζώα που φρόντιζαν τα παιδιά;

Δ.Α: Ναι, κόττες, κατσίκια.

Παπατ: Θυμάστε αριθμό ζώων στη δομή; Πέντε; Εικοσιπέντε;

Δ.Α: Τα κασιόκια παραπάνω από πέντε και οι κότες ήταν παραπάνω από πέντε.

Παπατ: Είπε ο προηγούμενος παιδαγωγός, είπε μεταξύ 30-50. Είναι ακριβής ο αριθμός;

Δ.Α: Και εγώ κάπου τόσο θα έλεγα: από 30 με 40.

Παπατ: Μόνα τους τα περιποιούνταν ή υπήρχε και επιστάτης;

Δ.Α: Ναι, υπήρχε ο κύριος Στ.. Υπήρχε η γεωπόνος στο Διμήνι.

Παπατ: Καθημερινά ήταν μαζί;

Δ.Α: Δεν το γνωρίζω, γιατί στο Διμήνι δεν δούλευα. Αρχικά δούλευα στον Άνω Βόλο. Μετά έγινε μια παύση, δεν είχαμε γεωπόνο και πήγε στον Άνω Βόλο.

Παπατ: Για γεωργικό σχολείο ξέρετε κάτι;

Δ.Α: Σαν ιδέα προετοιμάζαμε τα παιδιά για μια γεωργική σχολή, η οποία θα γινόταν σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Βόλου.

Παπατ: Υπήρχε κάποιος να τα διδάξει; Ήταν πιστοποιημένο σχολείο; Υπήρχαν δομές;

Δ.Α: Δεν είχα δει ποτέ κάποιον καθηγητή πανεπιστημίου να έρθει και να κάνει μάθημα στα παιδιά.

Παπατ: Άρα τις εργασίες τις κάνανε σε πλαίσιο εκπαιδευτικού προγράμματος ή το έκαναν στο πλαίσιο της δομής;

Δ.Α: Εγώ όταν ξεκίνησα την εργασία μου ο κύριος [Κατ.5] μου είπε ότι «τα παιδιά θα ασχολούνται με τη φύση, τα ζώα και τη γη, για να γαληνέψει η ψυχή τους» αλλά εγώ κατάλαβα ότι δεν έφερνε γαλήνη. Δεν την ήθελαν και διαμαρτυρόντουσαν.

Παπατ: Δεν έφερε γαλήνη όλο αυτό... Εκτός από εργασία ως «τρόπο γαλήνης», υπήρχε στα παιδιά αυτά κάποιος άλλος τρόπος να γαληνεύουν; Ψυχολόγος, για παράδειγμα;

Δ.Α: Κάποια παιδιά ασχολούνταν με τον αθλητισμό, κάποια με τη ζωγραφική, κάποια με τη μουσική, γιατί είχαμε και μουσικό.

Παπατ: Αυτά που κάνανε με τους εθελοντές;

Δ.Α: Η μουσικός ήταν εθελόντρια. Εγώ επειδή ασχολούμαι με την κολύμβηση είχα μεσολαβήσει για να κάνουν τα παιδιά κολύμβηση, δωρεάν.

[...]

Δ.Α: Για ψυχολόγο, είχαν γίνει κάποιες ομαδικές συνδρίες με την κυρία Γ., αλλά όχι. Δεν είχαμε ψυχολόγο. Στο Διμήνι θυμάμαι την κυρία Ξ. που ερχόταν και έβλεπε ένα ή δύο παιδιά.

Παπατ: Δεν είχε ψυχολόγο η δομή δηλαδή... Τις διαμαρτυρίες των παιδιών σχετικά με τις εργασίες, εσείς τις μεταφέρατε στον κύριο [Κατ.5];

Δ.Α: Ναι.

Παπατ: Τι σας είπε ο κύριος [Κατ. 5];

Δ.Α: [...] Και προς το τέλος έπεσαν οι τόνοι, μετά το περιστατικό του Αυγούστου.

Παπατ: Μετα το περιστατικό αυτό, στο οινοποιείο τα παιδιά ήταν αναστατωμένα;

Δ.Α: Τα παιδιά ήταν αναστατωμένα. Και θυμάμαι τον [όνομα παιδιού] σε άσχημη ψυχολογική κατάσταση.

Παπατ: Ο [όνομα παιδιού] το διάστημα που ήταν στο σπιτάκι, έτρωγε με τα άλλα παιδιά;

Δ.Α: Όχι, έτρωγε μόνος. Έβγαινε κάποιες ώρες για εργασίες με τον κύριο Στ.

Παπατ: Σας είπε γιατί τον χτύπησαν;

Δ.Α: Θεώρησα ότι όλη αυτή η αναστάτωση και -ο αυτοτραυματισμός να το πω;- ο ξυλοδαρμός, όλο αυτό προκλήθηκε, λόγω της κλοπής που έγινε στο Διμήνι.

Παπατ: Ήταν ύποπτος ο [όνομα παιδιού];

Δ.Α: Ναι.

Παπατ: Τα χρήματα που είχαν κλαπεί, είχαν βρεθεί;

Δ.Α: Όταν έγινε η κλοπή στο Διμήνι, εγώ εργαζόμουν κατά βάση στη δομή του Άνω Βόλου. Δεν γνωρίζω.

Παπατ: Τον κυριο Γκ. τον γνωρίζετε;

[...]

[Ερωτήσεις στη μάρτυρα Δ.Α. από τον συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Χρήστο Λαμπάκη:]

Λαμπάκης: Τι σας είπαν για τον τραυματισμό του [όνομα παιδιού]; Με ποιον τρόπο αυτοτραυματίστηκε;

Δ.Α: Στο τζάκι.

Λαμπ: Με ποιον τρόπο;

Δ.Α: Έπεσε κατά τον διαπληκτισμό που είχαν.

Λαμπ: Πού εμενε ο [όνομα παιδιού] πιο πριν; Με πόσα άτομα;

Δ.Α: Πριν το περιστατικό έμενε στη δομή του Διμηνίου, 12 άτομα συνολικά.

Λαμπ: Υπήρξε αναβάθμιση ή υποβάθμιση η μεταφορά του εκεί;

Δ.Α: Ρώτησα και μου είπαν ότι αυτό ήταν μια οδηγία της αστυνομίας.

Λαμπ: Δηλαδή την οδηγία την έδωσε η αστυνομία;

Δ.Α: Ότι έχουν ενημερώσει ότι το παιδί μέχρι να ενηλικιωθεί... Είναι ενήμερη η αστυνομία ότι μέχρι το παιδί να ενηλικιωθεί τον Μάρτιο, θα μένει εκεί.

Λαμπ: Για ποιον λόγο συναίνεσε η αστυνομία, λοιπόν;

Δ.Α: Για να περάσει αυτό το διάστημα.

Λαμπ: Άρα η εξήγηση προς τους παιδαγωγούς ήταν ότι είναι οδηγία της αστυνομίας;

Δ.Α: Είπαν ότι η αστυνομία το γνωρίζει αυτό.

Λαμπ: Όλες οι εργασίες αυτές στους κήπους. Προέκυπτε παραγωγή;

Δ.Α: Προέκυπταν λαχανικά που τα χρησιμοποιούσε η μαγείρισσά μας και γάλα, θυμάμαι. Και φτιάξανε και τυρί, μάλιστα.

Λαμπ: Όλα αυτά τα προϊόντα παράγονταν, κατά κύριο λόγο, από την εργασία των παιδιών ή από προσωπικό και τα παιδιά απλώς συνεπικουρούσαν;

Δ.Α: Υπεύθυνος ήταν ο κ. Στ. ο οποίος κάποια στιγμή σταμάτησε.

Λαμπ: Όταν δεν ήταν ο κύριος Στ., ποιος έκανε τις εργασίες;

Δ.Α: Τα παιδιά. Στα ζώα, κυρίως.

[Ερωτήσεις στη μάρτυρα Δ.Α. από τη συνήγορο υποστήριξης της κατηγορίας Ευγενία Κορδού:]

Κορδού: Ποιος ανέφερε ότι ήταν ενημερη η αστυνομία;

Δ.Α: Είχα ρωτήσει την [Κατ.6] και τον [Κατ.5]. [...] Ο [Κατ.5] μου είπε τη 2η φορά ότι διερευνάται και θα πράξουν τα δέοντα, και στην 1η ότι διερευνάται μέχρι να πάρουν κάποιες αποφάσεις για το πώς θα κινηθούν.

Κορδ: Σας είπαν ότι δεν πρέπει να πάει στο νοσοκομείο;

Δ.Α: Ναι. Ένα οίδημα πιστεύω ότι έπρεπε να το δει γιατρός.

Κορδ: Σας είπαν ότι έπρεπε να το δει ψυχολόγος;

Δ.Α: Όχι.

Κορδ: Όταν είδατε το παιδί είπατε ότι ήταν χτυπημένο;

Δ.Α: Ήταν στο σπιτάκι που έμενε και το φρόντιζαν οι υπεύθυνοι. Δηλαδή όχι εμείς, οι παιδαγωγοί. Η [Κατ.6], ο [Κατ.5].

Κορδ: Άρα δεν το είδε κάποιος παιδαγωγός;

Δ.Α: Έβγαινε από το σπιτάκι έξω, το είδαν κι άλλοι παιδαγωγοί.

Κορδ: Άρα ήταν μόνο του το παιδί;

Δ.Α: Θεωρώ πως όχι.

Κορδ: Είπατε για το περιστατικό Αυγούστου, σας το είπε άλλο παιδί. Σας είπε από πού το έμαθε;

Δ.Α: Μου είπε ότι «το έμαθα από τα ίδια τα παιδιά», του το είπαν και ότι ήταν παρών εκείνη την ώρα στη δομή.

Κορδ: Το πιστέψατε;

Δ.Α: Το έλαβα υπόψη μου και ήθελα να το διερευνήσω.

Παπαπαντολέων: Είπατε ότι είπαν ότι αυτοτραυματίστηκε στο τζάκι. Είδατε αίματα;

Δ.Α: Δεν πήγα στον χώρο αμέσως μετά.

Πρόεδρος: Πήγατε στο χωρό εκείνο μετά;

Δ.Α: Δεν πήγα στον χώρο αμέσως μετά, δεν είχα χρόνο να πάω να το ελέγξω, Ήμουν στον λαχανόκηπο με τα μικρά παιδιά.

Ματσακάς: Έχετε δει το τζάκι αυτό; Με βάση το ύψος του τζακιού, τα σημεία που χτύπησε, ιδίως στο αυτί, συνάδουν;

Πρ: Θα το κρίνουμε εμείς.

[Ερωτήσεις στη μάρτυρα Δ.Α. από την υπεράσπιση]

Μαρίνα Πανίδου: Γνωρίζετε για τις φωτογραφίες αυτές;

Δ.Α: Όχι, για τις κασικούλες και τις κοτούλες τις αναγνωρίζω.

Παν: Είπατε τα παιδιά δεν ήθελαν να εργάζονταν, ότι είναι εξαντλητικές (οι εργασίες). Ως παιδαγωγός, αν ήταν εξαντλητικές, τι θα έπρεπε να κάνετε;

Πρόεδρος: Δεν είπατε, πάντως, εξαντλητικές. Είπατε κουραστικές.

Δ.Α: Δεν ήταν εξαντλητικές. Δεν ξέρω πόσες ώρες πρέπει να εργαστεί ένα παιδί για να θεωρηθεί εξαντλητικό. Στην ομάδα των μικρών και των μεσαίων δεν υπήρχε εξάντληση. Τώρα, απ' την ομάδα των μεγάλων θυμάμαι τον [όνομα παιδιού].

Πανίδου: Έχετε ακούσει κάποιον παιδαγωγό να έχει καταγγείλει, αυτήν την εξαντλητική εργασία; [...] Αυτό που σας είπε ο [όνομα παιδιού], εσείς γιατί δεν κάνατε κάποια ενέργεια;

Δ.Α: Εγώ είχα κάνει μια ενέργεια, είχα πει στον [Κατ. 5] ότι τα παιδιά διαμαρτύρονται, γνωρίζω ότι το είχε πει και ο κ. Χ., συνέπεσαν και με τα γεγονότα.

Παν: Άλλες φορές που είχατε πει για την εργασία να μην είναι τόση, δεν πέρασε οι τόνοι;

Δ.Α: Πέρασε. Και στον Άνω Βόλο είχαμε πει ότι τα παιδιά δεν το θέλανε αυτό, αλλά δεν άλλαζε κάτι.

Παν: Ως παιδαγωγός, αν πιστεύατε ότι η εργασία είναι εξαντλητική επί σειρά μηνών, δεν έπρεπε να κάνετε κάτι;

Δ.Α: Φυσικά και οφείλαμε, και σας είπα ποιο ήταν το πρόγραμμα που ακολουθούσαμε.

Παν: Έχει πάρει κάποιο βραβείο η σχολή;

Δ.Α: Δεν γνώριζα για το βραβείο.

Παν: Τα προϊόντα πωλούνταν ή ήταν για άμεση κατανάλωση;

Δ.Α: Δεν είχε πέσει στην αντίληψή μου ότι τα προϊόντα πωλούνταν.

Παν: Σας είπαν τα παιδιά για τον [Κατ.5];

Δ.Α: Δεν μου ανέφεραν κάτι για τον [Κατ.5] ότι αυτός ήταν μέσα ή ότι συμμετείχε. Μόνο ότι ήταν στον χώρο.

Παν: Πάμε περιστατικό Μαρτίου. Είπατε για [όνομα παιδιού] ότι δεν του κλειδώνατε ποτέ την πόρτα. Παράθυρα υπήρχαν; Σε περίπτωση που κλειδωνε, μπορούσε να μπαίνει και να βγαίνει όποτε ήθελε;

Δ.Α: Θυμάμαι ότι υπήρχε παράθυρο, σίγουρα παραπάνω από ένα.

Παν: Έχετε ακούσει να βγει;

Δ.Α: Κάποια στιγμή έπεσε στην αντίληψή μου ότι βγήκε από το παράθυρο.

Παν. Με τη μαγείρισσα έχετε μιλήσει; Ξέρετε αν πήγαινε εκεί να τρώει;

Δ.Α: Νομίζω ότι κάποιες φορές ανέβαινε στην κουζίνα.

Παν: Η [Κατ.6] τον έβλεπε;

Δ.Α: Ναι.

Παν: Έγινε ένα περιστατικό που τον χτύπησαν, εσείς τον είδατε πρώτη, του δώσανε πρώτη βοήθεια;

Δ.Α: Πρώτη βοήθεια δεν του παρασχέθηκε. Γνωρίζω όμως από την [Κατ.6] ότι του έδωσε ντεπόν για τον πόνο.

Παν: Είπατε ότι όπου υπάρχει πρήξιμο πρέπει να το δει κάποιος γιατρός; Είδατε λοιπόν πρήξιμο;

Δ.Α: Οίδημα και χτύπημα στο αυτί και στη γνάθο.

Πρ: Μπήκατε σε λεπτομέρειες τέτοιες;

Δ.Α: Δεν μπήκα σε λεπτομέρειες, μου είπε ότι τον χτύπησαν.

Παν: Τι μπορεί να προκάλεσε το πρήξιμο;

Δ.Α: Μπορεί να χτύπησε, μπορεί να έχει μόλυνση από κάτι, μπορεί κάποιος να τον χτύπησε.

Παν: Χτυπήματα με πέτρα, το θεωρείτε πιθανό;

Δ.Α: Δεν έχω εμπειρία, δεν έχω δει χτύπημα με πέτρα.

Παν: Για το ποιόν του [όνομα παιδιού], αν ήταν παραβατικό ή υπόδικος, εχετε εικόνα;

Δ.Α: Όχι δεν έχω διότι δεν γνωρίζω το ιστορικό των παιδιών.

Παν: Αν ένα παιδί είναι παραβατικό, κάνει χασίς, θεωρείτε ότι είναι σωστό να μένει μαζί με παιδιά μικρότερης ηλικίας;

Δ.Α: Θεωρώ πως πρέπει να απομακρυνθεί, όχι όμως να απομονωθεί.

Παν: Υπήρχαν ψυχολόγοι στη δομή;

Δ.Α: Ανέφερα πριν τι έχω δει. Είχαν γίνει κάποιες συνεδρίες με τα συγκεκριμένα άτομα που σας είπα, και κάποιες ομάδες,

Παν: 7 Μαρτίου που είδατε τον [όνομα παιδιού], ξέρετε να παρέμεινε στη δομή ή αν μετακινήθηκε στο Διμήνι; Ακούσατε αν έφυγε άμεσα ο [όνομα παιδιού];

Τάσος Τριανταφύλλου: Μπορείτε να πείτε στοιχείο από το οποίο να προκύπτει συμμετοχή του πατρός Αντωνίου; Έχετε στοιχείο που να λέει: «τους εβαλε αυτός»;

Δ.Α: Εννοείτε αν το πρόγραμμα που ακολουθούσαν τα παιδιά ή οι γεωργικές εργασίες [...] δύο φορές μου είπε όταν επισκέφτηκε τη δομή όσο εγώ εργαζόμουν, δεν ερχόταν στις εργασίες έξω. Στην τραπεζαρία τον θυμάμαι, στο playground, στα ζώα δεν τον είχα δει,

Τριαντ: Ξέρετε για περίπτωση απομόνωσης;

Δ.Α: Ο [όνομα παιδιού] απ' ότι θυμάμαι έμεινε για λίγες μέρες στο σπιτάκι ή στο απέναντι από τον [όνομα παιδιού] και μετά από λίγες μέρες έφυγε στη Χίο.

Το δικαστήριο διέκοψε στις 12:12 για περίπου μισή ώρα.

Συνέχιση της διαδικασίας 12:59.

[Προσέρχεται ο μάρτυρας Ξ.Ε.]

Πρόεδρος: Με τι ασχολείστε;

Ξ.Ε: Παιδαγωγός στην Κιβωτό του Βόλου από Μάρτιο του 2021.

Πρ: Και στις δύο δομές;

Ξ.Ε: Στην αρχή Άνω Βόλο και μετά και στο Διμήνι. Ανάλογα με τις άδειες.

Πρ: Η ειδίκευσή σας;

Ξ.Ε: Έχω τελειώσει Ιστορικό Αρχαιολογικό.

Πρ: Κάποια περιστατικά που σας έχουν κάνει εντύπωση;

Ξ.Ε: Όχι με τα μάτια μου κάτι. Έχω ακούσει για τον Αύγουστο του 2022, μου το είπαν τα παιδιά τα ίδια. Το δεύτερο το άκουσα εκ των υστέρων και αφορά τον [όνομα παιδιού].

Πρ: Κάποιο άλλο δεν έχετε ακούσει;

Ξ.Ε: Περιστατικό ξυλοδαρμού; Όχι.

Πρ: Παμε στο περιστατικό που ακούσατε, όχι από τα παιδιά. Ποιος σας το είπε;

Ξ.Ε: Τον Μάρτιο του '22 μου το είπαν οι παιδαγωγοί, δεν θυμάμαι ποιοι, με ενημέρωσαν ότι έγινε κάτι. Δούλευα στον Διμήνι τότε.

Πρ: Σας το είπαν παιδαγωγοί λοιπόν. Σε βάρος ποιανού παιδιού; Τον είδατε;

Ξ.Ε: Ναι. Όχι δεν μίλησα με τον ίδιο. Τον είδα μετά από μια εβδομάδα.

Πρ: Δεν μιλήσατε σχετικά με το αν συνέβη; Με ποιους μιλήσατε από παιδαγωγούς; Με τον Πάτερ Αντώνη;

Ξ.Ε: Μόνο με παιδαγωγούς.

Πρ: Το άλλο περιστατικό, θυμάστε ημερομηνία; Πού ήσασταν;

Ξ.Ε: 3 Αυγούστου '22 είχα πάει με τον κ. Π.Μ, είχαμε φύγει 9.30 το πρωί, είχαμε πάει για μπάνιο, και γυρίσαμε 4-5.

Πρ: Το περιστατικό που συνέβη με βάση τις διηγήσεις;

Ξ.Ε: Γύρω στις 5, θυμάμαι τον [όνομα παιδιού], ήταν αναστατωμένος και, όταν τον ρώτησα, μου είπε ότι θα μου πει μετά. Ήθελε να ηρεμήσει. Ήταν στο δωμάτιο με τους μεγάλους, όλοι ξαπλωμένοι.

Πρ: Ποιοι είναι όλοι;

Ξ.Ε: [ονόματα παιδιών].

Πρ: Πώς σας περιέγραψαν;

Ξ.Ε: Μου περιέγραψαν ότι τους συνόδευε ο [Κατ.5] μέχρι το οινόποιείο και κάτω ήταν ο [Κατ. 3] και τους μιλούσε για αυτό που τον απασχολούσε, και μετά φάγανε κάτι σφαλιάρες.

Πρ: Σημάδια είδατε σε κανέναν;

Ξ.Ε: Όχι.

Πρ: Ο κυριος [Κατ.5] σας είπε κάτι;

Ξ.Ε: Μόνο ο [όνομα παιδιού] στην πρώτη συζήτηση που κάναμε, ότι τον είδε από μια αντανάκλαση σε έναν καθρέφτη, αλλά μετά την πήρε πίσω. Είπε ότι έκανε λάθος.

Πρ: Τον είχατε μπροστά σας. Καταλήξατε σε κάποιο συμπέρασμα; Ποιά ήταν η αιτία;

Ξ.Ε: Την προηγούμενη μέρα -δεν ξέρω πώς ξεκίνησε- κάτι παιδιά είχαν ανεβάσει μια φωτογραφία στο instagram και του έκαναν παρατήρηση. Και μετά πήραν τα κινητά τους και είδαν ότι μιλούσαν με τον [όνομα παιδιού]. Δεν επιτρεπόταν η επικοινωνία.

Πρ: Αυτό από μόνο του ήταν κακό;

Ξ.Ε: Ναι.

Πρ: Ποιος δεν έπρεπε να επικοινωνεί μαζί του;

Ξ.Ε: Μ' αυτούς που θεωρούσαν κακή επιρροή.

Πρ: Θεωρείτε ότι κατηγορούνταν για κάποια πράξη για την οποία γνωρίζετε εσείς;

Ξ.Ε: Όχι.

Πρ: Ξέρετε πού έμενε ο [όνομα παιδιού];

Ξ.Ε: Ναι, έμενε σε ένα σπιτάκι. Τη μέρα που ο [όνομα παιδιού] εμφάνισε κάποια σημάδια στο πρόσωπο, εγώ ήμουν στο Διμήνι. Εγώ τον είδα μετά χωρίς σημάδια.

Πρ: Ξέρετε αν ήταν κλειδωμένος μέσα; Και πώς το ξέρετε;

Ξ.Ε: Στην αρχή ήταν κλειδωμένος, τον είχα δει εγώ.

Πρ: Για ποιον λόγο;

Ξ.Ε: Δεν γνωρίζω για ποιον λόγο. Με τη λογική μου αυτό που υπέθεσα ήταν επειδή εμπλεκόταν με την κλοπή.

Πρ: Άλλο περιστατικό παιδιού που έμενε με τον τρόπο που λετε ότι έμενε ο [όνομα παιδιού], μόνο του, έχετε υπόψη σας;

Ξ.Ε: Πέρα από τους άρρωστους που τους αφήναμε στο δωμάτιο, δεν έχω.

Πρ: Την ίδια περίοδο με τον [όνομα παιδιού] είχατε ακούσει άλλο παιδί να μένει μόνο του;

Ξ.Ε: Όχι.

Πρ: Κάποιος άλλος που να εμπλεκόνταν κατά τους ισχυρισμούς;

Ξ.Ε: Ο [όνομα παιδιού]. Έμεινε στο Διμήνι το πρώτο διάστημα που όμως εγώ δεν ήμουν.

Πρ: Ο [όνομα παιδιού] έμεινε μόνος του;

Ξ.Ε: Και ο [όνομα παιδιού]. Στην αρχή νομίζω ήταν μαζί οι τρεις τους, μετά ο [όνομα παιδιού] ήρθε στο Διμήνι, ο [όνομα παιδιού] στη Χίο και έμεινε μόνος του ο [όνομα παιδιού]

Πρ: Έμεινε κανένας απομονωμένος, δικός μου ο όρος, για τον [όνομα παιδιού] μπορούμε να πούμε το ίδιο πράγμα;

Εισαγγελέας: Πόσο διάστημα ήταν κλειδωμένος ο [όνομα παιδιού];

Ξ.Ε: Δεν μπορώ να θυμηθώ. Θεωρώ ότι δεν ήταν πολύ μεγάλο το διάστημα.

Εισ: Κυκλοφορούσε στη δομή;

Ξ.Ε: Θυμάμαι ότι έκανε κάποιες εργασίες.

Εισ: Είχαν κινητά τα παιδιά;

Ξ.Ε: Δεν είχαν κινητά, μόνο τάμπλετ οι μεσαίοι. Οι μεγάλοι είχαν.

Εισ: Ελεύθερα τα είχαν, δηλαδή;

Ξ.Ε: Οι μεσαίοι και οι μικροί τους τα έδιναν κάποιες ώρες. Η ομάδα των μεγάλων τα έπαιρναν για περισσότερες ώρες.

Εισ: Τον [όνομα παιδιού] τον είχατε δει;

Ξ.Ε: Όχι.

Εισ: Άλλο περιστατικό έχετε ακούσει;

Ξ.Ε: Όχι.

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Ξ.Ε. από τους συνηγόρους υποστήριξης της κατηγορίας]

Κλειώ Παπαπαντολέων: [...]

Ξ.Ε: Αυτά που γνωρίζω, που μου μετέφεραν οι παιδαγωγοί, είναι ότι το παιδί έφαγε ξύλο. Κίνησαν διαδικασίες οι παιδαγωγοί για να τον στείλουν στον γιατρό. Θεώρησε η διοίκηση ότι δεν ήταν τόσο σοβαρό και δεν τον πήγαν. Έγινε και κάποια συνάντηση, αλλά εγώ δεν ήμουν. [...] Η διοίκηση θεωρούσε ότι ο [όνομα παιδιού] χτύπησε μόνος του στο τζάκι.

Παπατ: Ξέρετε αν εκείνο το διάστημα που έγινε ο ξυλοδαρμός, ήταν ο Πατήρ Αντώνιος;

Ξ.Ε: Νομίζω ήταν.

Παπατ: Ξέρετε αν του μίλησε;

Ξ.Ε: Δεν ξέρω αν του μίλησε ο Πάτερ Αντώνιος.

Παπατ: Ξέρετε αν τα παιδιά εργαζόνταν;

Ξ.Ε: Ναι, τα μικρά έκαναν κάποιες εργασίες: εσωτερική καθαριότητα, σκούπισμα, σφουγγάρισμα, καθάριζαν το playground, και τα κηπάκια τους. Η μεσαία ομάδα, περισσότερο με τον κήπο. Τσουγκράνισμα, τσάπισμα. Και οι μεγάλοι καθάριζαν τα εργαστήρια, χορτοκοπτικό, καθάριζαν ακαθαρσίες ζώων, κουβαλούσαν κούτες από τις αποθήκες, από τις χορηγίες που ερχόντουσαν και καθαριότητα.

Παπατ: Στα ζώα;

Ξ.Ε: Ναι και στα ζώα.

Παπατ: Πόσες ώρες και συχνότητα μέσα στην εβδομάδα;

Ξ.Ε: [...] Και καλοκαίρι από νωρίς το πρωί, για να μην έχει πολλή ζέστη και τελείωναν κατά τις 12:00 - 13:00 το μεσημέρι.

Παπατ: Τι ώρα ξεκινούσαν;

Ξ.Ε: Γύρω στις 8:00 θεωρώ.

Παπατ: Άρα γύρω στις 4 ώρες δούλευαν.

Ξ.Ε: Ναι, αυτό ήταν το πιο δύσκολο γιατί, ορισμένες φορές, που γυρνούσαν τα παιδιά ήταν κουρασμένα από το σχολείο, οπότε εκεί υπήρχε μεγάλη άρνηση από τα παιδιά.

Παπατ: Συνολικά τα παιδιά τις θέλαν αυτές τις εργασίες;

Ξ.Ε: Καθόλου. Ελάχιστες εξαιρέσεις που απλά ένιωθαν μια ελευθερία και το κάνανε.

Παπατ: Την εκφράζανε την διαφωνία τους; Είχε αποτέλεσμα;

Ξ.Ε: Ναι, ξεσπάσματα.

Παπατ: Είχε αποτέλεσμα; Η διοίκηση τους άκουγε;

Ξ.Ε: Τους άκουγε, δεν νομίζω όμως ότι έκαναν κάποια αλλαγή.

Παπατ: Ο [όνομα παιδιού] πήγαινε σχολείο;

Ξ.Ε: Δεν το γνωρίζω. Εγώ τον γνώρισα όταν πήγε στον Άνω Βόλο.

Παπατ: Από τις άλλες δομές ξέρετε αν τα παιδιά κάνανε αυτές τις εργασίες;

Ξ.Ε: Επειδή κάποια παιδιά ήταν σε προηγούμενες δομές, μου έχουν πει ότι έκαναν.

Παπατ: Στις εργασίες αυτές, με τα παιδιά, υπήρχαν κτηνοτρόφοι για επίβλεψη;

Ξ.Ε: ναι, δεν είχαμε κτηνοτρόφο, επιστάτη είχαμε [...] Με συνοδεία, ή παιδαγωγού, ή κάποιου από τη διεύθυνση.

Παπατ: Ήταν κουραστικές αυτές οι δουλειές;

[...]

Χρήστος Λαμπάκης: Γνωρίζετε για ποιον λόγο ήταν κλειδωμένος;

Ξ.Ε: Για την κλοπή.

Λαμπ: Για ποιον λόγο;

Ξ.Ε: Τον θεωρούσαν υπαίτιο.

Λαμπ: Ήταν είδος τιμωρίας;

Ξ.Ε: Ναι.

Λαμπ: Οι εργασίες ήταν εργασίες που απαιτούσαν προσωπικό ειδικευμένο; Θα αρκούσε μόνο ο επιστάτης, ή χρειαζόταν και άλλο προσωπικό;

Ξ.Ε: Ναι, και υπήρχε κατά διαστήματα, οπότε για ένα πεντάμηνο μείναμε χωρίς επιστάτη.

Λαμπ: Δηλαδή, αντί για προσωπικό, τις δουλειές τις έκαναν τα μεγάλα παιδιά;

Ξ.Ε: Ναι.

Λαμπ: Ποιος ήταν ο σκοπός;

Ξ.Ε: Να δημιουργηθεί μια γεωργική σχολή.

Λαμπ: Δημιουργήθηκε;

Ξ.Ε: Όχι.

Λαμπ: Τότε ποιος ήταν ο σκοπός;

Ξ.Ε: Για να γίνουν οι εργασίες της δομής.

Γιώργος Σαρλής: Υπήρχε χαρτί γιατρού που να λέει ότι πρέπει να γίνουν κάποιες εξετάσεις;

Ξ.Ε: Όχι.

Σαρλ: Υπήρχε κανονισμός ασφαλείας για εργαλεία;

Ξ.Ε: Όχι.

Πρ: Υπήρχε επικινδυνότητα που να το απαιτεί;

Ξ.Ε: Τσάπα, φτιάρι, τέτοια εργαλεία.

Λαμπ: Ξέρετε αν το περιστατικό ξυλοδαμού του [όνομα παιδιού] γνωστοποιήθηκε στην εισαγγελία;

Ξ.Ε: Δεν γνωρίζω.

Ναταλία Χρυσάγη: Τι σας ανέφερε ο [όνομα παιδιού] για το περιστατικό;

Ξ.Ε: Μου είχε πει, σε μια συζήτηση που είχαμε, ότι είχε κατέβει στην Αθήνα, γιατί κάτι είχε κάνει στον βόλο και είχε συναντήσει τον κύριο [Κατ. 2], τον κύριο [Κατ. 4].

Χρυσ: Είχατε πει ότι κατέβηκε για να μιλήσει με τον Πάτερ Αντώνη;

Ξ.Ε: Αυτό μου είχε πει. Και ήταν και ένας αστυνομικός, νομίζω.

Χρυσ: «Έφαγε ξύλο», είπατε στην κατάθεσή σας ότι σας είπε. Το επιβεβαιώνετε;

Ξ.Ε: Μου είπε ότι έφαγε ξύλο γιατί είχε παραβατική συμπεριφορά.

Ανδρέας Μασσακάς: Πώς ήρθε στην Αθήνα; [...]

Ξ.Ε: Όχι, δεν υπάρχει περίπτωση να ήρθε μόνος του.

Ματς: Είπατε τον συνόδευσεν η κ [Κατ.6];

Ξ.Ε: Αυτό το επιβεβαιώνω.

Ματς: Υπήρχε στα εργαλεία χορτοκοπτικό μηχάνημα;

Ξ.Ε: Ναι, υπήρχε.

Ματς: Χωρίς κάποια πρόβλεψη ασφάλειας;

Ξ.Ε: Νομίζω ότι το χορτοκοπτικό το χρησιμοποιούσε ο επιστάτης και το έδινε και στα παιδιά, αλλά το χρησιμοποιούσαν μόνο παρουσία του επιστάτη.

Ματς: Όταν έλειπε ο επιστάτης;

Ξ.Ε: Όχι.

Ματς: Η στόχευση, είπατε, ήταν να έρχονται τα παιδιά σε επαφή με τη φύση. Όταν τα παιδιά διαμαρτυρόταν, μεταφερόταν αυτό στους υπεύθυνους της δομής;

Ξ.Ε: Ναι, το βλέπανε κιόλας. Καθημερινά εκεί ήταν, φαινόταν η δυσαρέσκεια. Μπορεί να μειωνόταν για λίγο ο χρόνος αλλά δεν άλλαζε κάτι.

Ματς: Όταν γινόταν χρήση χορτοκοπτικού, γινόταν χρήση μάσκας;

Ξ.Ε: Ναι, φορούσαν.

Ματς: Όταν καθάριζαν ακαθαρσίες υπήρχαν μέτρα υγιεινής;

Ξ.Ε: Όχι, όχι πάντα.

Ματς: Σε ποια κατάσταση ήταν ο [όνομα παιδιού], θυμάστε;

Ξ.Ε: Πολύ νευριασμένος.

Ματς: Είχατε πει ότι ήταν βουρκωμένος;

Ξ.Ε: Ναι, απ' τα νεύρα του.

Ματς: Από ποιους παιδαγωγούς, μάθατε;

Ξ.Ε: Νομίζω ήρθα σε επαφή με όλους.

Ματς: Θυμάστε την χρονική [περίοδο] από το περιστατικό μέχρι την ενημέρωσή σας;

Ξ.Ε: Το έμαθα την επόμενη μέρα νομίζω. Ή την επόμενη ή την ίδια.

Ματς: Με τον [όνομα παιδιού] πότε μιλήσατε;

Ξ.Ε: Μετά από μια - μιάμιση βδομάδα.

Ματς: Τον ρωτήσατε για τον τραυματισμό;

Ξ.Ε: Ναι και μου είπε ότι ο κ. [Κατ. 2] και ο κ. [Κατ. 3].

Ευγενία Κορδού: Πού είχατε βάρδια 3/8;

Ξ.Ε: Στο Διμήνι. Είχα την ομάδα των μεσαίων και με τον κύριο Π.Μ., ο οποίος είχε την ομάδα των μικρών.

Κορδ: Γιατί έγινε αυτή η αλλαγή;

Ξ.Ε: Όχι, ενημερώθηκα απλώς ότι θα γίνει αλλαγή.

Κορδ: Γιατί έγινε αυτή;

Ξ.Ε: Μεταξύ μας μπορεί να κάναμε μια αλλαγή, αλλά από την διεύθυνση δεν είχε ξαναγίνει.

Κορδ: Είπατε ότι κάποια παιδιά σας επιβεβαίωσαν τον ξυλοδαρμό. Ποια ήταν αυτά;

Ξ.Ε: [Όνόματα παιδιών]

Κορδ: Ο [όνομα παιδιού] εξακολουθούσε να μένει στη δομή;

Ξ.Ε: Νομίζω έφυγε με συνοδεία.

Κορδ: Ποιος έδωσε την εντολή;

Ξ.Ε: Η διοίκηση δίνει την εντολή, απ' την Αθήνα, υποθέτω.

Κορδ: Ποια είναι η διοίκηση; Από πού θεωρείτε ότι δίνεται η εντολή;

Ξ.Ε: Απ' τον Πάτερ.

Κορδ: Είπατε ότι είδαν το instagram των παιδιών. Πώς τα βλέπατε; Έγινε παρακολούθηση;

Ξ.Ε: Δεν νομίζω ότι έγινε παρακολούθηση. Πρέπει να έδειχνε κάποιο παιδί στο άλλο, και μετά αναζητήσανε τα μηνύματα που στέλνανε μεταξύ τους τα παιδιά.

Κορδ: Ποιος αναζήτησε, ποιος ήλεγξε τα μηνυματα; Ποιοι ήταν εκεί; Ποιος ήταν στη δομή εκείνη τη στιγμή;

Ξ.Ε: ο κ. [Κατ. 3] ήτανε, ο πάτερ Αντώνιος, η πρεσβυτέρα, η κ. [Κατ. 6], ο κ. [Κατ. 5].

Κορδ: Ήταν συνηθισμένο να ελγχουν τα κινητα; Μετά επιστρέψατε...

Ξ.Ε: Μετά συνεννοηθήκαμε όλοι εμείς οι παιδαγωγοί, επειδή τα παιδιά μας το είπανε, θεωρήσαμε χρέος ότι έπρεπε να στείλουμε στη διεύθυνση κάτι για να λυθεί το ζήτημα.

Κορδ: Ποιανού πρωτοβουλία ήταν η επιστολή αυτή;

Ξ.Ε: Δεν θυμάμαι.

Κορδ: Λέτε στην καταθάση ότι ήταν πρωτοβουλία του κ. Χ.

Ξ.Ε: Ενδεχομένως να είναι του κ. Χ., αυτή τη στιγμή δεν το θυμάμαι.

Κορδ: Θυμάστε αν η πρώτη επιστολή είχε το όνομα του κ. [Κατ. 3];

Ξ.Ε: Δεν θυμάμαι.

Κορδ: Αν κάποιο παιδί δεν ήθελε να κάνει εργασίες, υπήρχε επιλογή να μην τις κάνει;

Ξ.Ε: Δύσκολο, απλά έβρισκαν τρόπους τα παιδιά ώστε να ξεφεύγουν απ' τις εργασίες, μια δικαιολογία, είτε «με πονάει το πόδι», «το κεφάλι», μπορεί όντως να ίσχυε αλλά προσπαθούσαν να ξεφεύγουν.

Κορδ: Μετά τις εργασίες, σας είχε παραπονεθεί κάποιο παιδί ότι το πονάει το κεφαλι ή το πόδι;

Ξ.Ε: Ναι. Τα περισσότερα μπορώ να πω ότι κουραζόντουσαν, τους πονούσαν τα χέρια, τα πόδια και δεν ήθελαν να συνεχίσουν.

Πρ: Από τον [όνομα παιδιού] έχετε ακούσει για εξάντληση σωματική;

[...]

[Ερωτήσεις στον μάρτυρα Ξ.Ε. από τους συνηγόρους υπεράσπισης]

Τάσος Τριανταφύλλου: Δουλεύετε ακόμα;

Ξ.Ε: Ναι.

Τριαντ: Οι συνθήκες έχουν αλλάξει;

Ξ.Ε: Ναι.

Τριαντ: Έχουν φύγει οι παλιοί άνθρωποι;

Ξ.Ε: Ναι.

Τριαντ: Έχετε συζητήσει με αυτούς που έχασαν τη δουλειά τους;

Ξ.Ε: Όχι.

Τριαντ: Είπατε για έγκριση του Πατρός Αντωνίου.

Ξ.Ε: Να το διευκρινίσω: δεν έχω δει μπροστά μου να γίνεται κάτι σε θέματα μετακινήσεων παιδιών. Δεν ξέρω άλλο. Εγώ το είπα υποθετικά.

Πρ: Η ερώτηση ήταν στο συγκεκριμένο θέμα της μετακίνησης παιδιών.

Τριαντ: Α, γιατί δεν τον άκουγα καλά. Είπατε ότι στις 3/8 ο Πάτερ ήταν στην δομή. Πότε ασχολήθηκε με αυτό το περιστατικό;

Ξ.Ε: Στις 3/8, όταν επιστρέψαμε από το μπάνιο, δεν τον είδα μέχρι το τέλος της βάρδιάς μου, δεν ξέρω αν ήταν στο δωμάτιό του.

Τριαντ: Εμένα με νοιάζει αν επιλήφθηκε του γεγονότος.

Ξ.Ε: Στις 11 που έφυγα ήταν. Στις 5 που γύρισα δεν ήταν.

Τριαντ: Ασχολήθηκε με τη διαχείριση του περιστατικού;

Ξ.Ε: Όχι, μόνο μετά την επιστολή.

Τριαντ: Είπατε ότι ασχοληθηκε ο Πάτερ Αντώνιος με το instagram, με τα κινητά;

Ξ.Ε: Δεν είπα ότι ασχολήθηκε ο Πάτερ με το instagram, είπα ότι ήταν στη δομή.

Τριαντ: Την προηγούμενη μερα ασχολήθηκε;

Ξ.Ε: Δεν το γνωρίζω. Ήταν μια φωτογραφία με έναν βρυκόλακα.

Τριαντ: Αναφερθήκατε στην δεύτερη κατάθεσή σας στην περίπτωση του [όνομα παιδιού]. Πότε το πληροφορηθήκατε από τον ίδιο το τι του συνέβη;

Ξ.Ε: Πολύ μετά απ' όταν συνέβη. Νομίζω ότι μου το είπε τον Αύγουστο, όταν μας είπε ότι έφαγε κάτι σφαλιάρες.

Τριαντ: Άρα ενημερωθήκατε για το γεγονός του Μαΐου τον Αύγουστο;

Ξ.Ε: Περίπου, ναι.

Τριαντ: Έμενε εκεί τότε, τον Μάιο του 2022;

Ξ.Ε: Έμενε, απλά είχε φύγει για κάποιο διάστημα.

Τριαντ: Όταν επέστρεψε είδατε κάποιο σημάδι ξυλοδαρμού;

Ξ.Ε: Όχι.

Τριαντ: Όλα αυτά τα οποία χαρακτηρίζουμε ως εργασίες, κάποιος είπε «εντός αστερίσκου βάζω την λέξη εργασίες», τον χειμώννα, για ποιον λόγο γινόταν αυτό το πράγμα, οι εργασίες γιατί γινόταν;

Ξ.Ε: Το είπα πριν, το όραμα ήταν για να νιώσουν πιο ελεύθερα τα παιδιά στη φύση.

Τριαντ: υπήρχε σκοπός κακοποίησης ή υπήρχε το όραμα;

Ξ.Ε: [...]

Πρ: Περιέγραψε σε προηγούμενη ερώτηση, το ονόμασε στόχευση.

Μαρίνα Πανίδου: Ο [Κατ.5] ήταν ή δεν ήταν στο οινόποιείο;

Ξ.Ε: Μέσα στο οινόποιείο δεν ήταν, απ' ότι μου είπαν τα παιδιά. Συνόδευε τα παιδιά στο οινόποιείο.

Παν: Κάτι είπε ότι είδε, αλλά μετά το πήρε πίσω;

Ξ.Ε: Ήταν παρών και ο κύριος [Κατ.5], όταν μας το είπε ο [όνομα παιδιού], ότι στην αρχή ήταν και μετά ότι δεν ήταν.

Παν: Πάμε στο περιστατικό του [όνομα παιδιού], για την απομόνωση. Είναι δυο διαστήματα, ένα που είναι κλειδωμένος και ένα όχι. Όταν ήταν κλειδωμενος;

Ξ.Ε: Δεν ήμουν.

Παν: Όταν δεν ήταν κλειδωμένος, κυκλοφορούσε;

Ξ.Ε: Δεν το ξέρω.

Παν: Πήγαινε στην κουζίνα, έτρωγε και συνομιλούσε μαζί με την μαγείρισσα; Το έχετε ακούσει;

Ξ.Ε: [...]

Παν: Ήταν 5 τα παράθυρα;

Ξ.Ε: Δεν είναι ένα.

Παν: Επόπτευε κάποιος;

Ξ.Ε: Ορισμένες φορές, τα βράδια. Για τις πρώτες μέρες πηγαίνανε και εποπτεύανε.

Παν: Εποπτεύανε αν ήταν μέσα;

Ξ.Ε: Ναι, και αν ήταν καλά.

Παν: Αφού μπορούσε να βγαίνει από το παράθυρο, τι νόημα είχε να εποπτευεται το βράδυ;

Ξ.Ε: Ίσως για να μην το σκάσει.

Παν: Γιατί υπήρχε κάτι να σας προβληματίζει με τον [όνομα παιδιού];

Ξ.Ε: Εμείς είχαμε τον φόβο μην φύγει, μην δραπετεύσει.

Παν: Το κάνατε σε όλα τα παιδιά;

Ξ.Ε: Ο [όνομα παιδιού] ήταν ξεχωριστά από τα άλλα παιδιά.

Παν: Είχε εμπλακεί σε παράνομες πράξεις;

Ξ.Ε: Το είπα και πριν ότι δεν είχα ιδιαίτερη σχέση, τον γνώρισα ελάχιστα.

Πρ: Κατι άλλο, πέρα από το περιστατικό της κλοπής, γνωρίζετε;

Ξ.Ε: Όχι δεν γνωρίζω κάτι άλλο.

Παν: Είπατε, δεν ξέρετε αν λένε την αλήθεια τα παιδιά, αλλά θελανε να αποφύγουν εργασίες. Αφού δεν καταλαβαίνετε αν λένε αλήθεια, πώς τον πιστέψατε;

Ξ.Ε: Δεν μπορώ να είμαι σίγουρος αν το παιδί εκείνη την ώρα όντως πονάει, γιατί πάρα πολλές φορές οι εργασίες ήταν επίπονες.

Παν: Ως παιδαγωγός τι κάνετε για να τα προστατέψετε από την βαριά εργασία;

Ξ.Ε: Όσα βλέπει η πεθερά, αυτό έκανα. Με την έννοια ότι εγώ προσωπικά δεν ήθελα να έχω σχέση με τις δουλειές, προσπαθούσα να είμαι κοντά τους και να μην κάνουν κουραστικές δουλειές.

Παν: Όταν ήσασταν εσείς, πράγματι κάνανε λιγότερες εργασίες;

Ξ.Ε: Προσπαθούσαμε να ισορροπήσουμε μια κατάσταση.

Παν: Η προηγούμενη συνάδελφός σας, είπε ότι όταν έβλεπαν τα παιδιά να ζορίζονται, πήγαιναν στην [Κατ.6] και την ενημέρωναν. Εσείς το κάνατε;

Ξ.Ε: Είχα ενημερώσει και ότι δεν είναι του στυλ μου να πιέσω τα παιδιά, να επιβληθώ να κάνουν δουλειές, και να προσληφθεί κάποιο προσωπικό.

Παν: Η [Κατ.6] έκανε κάτι για αυτό ή αδιαφόρησε, και τα παιδιά συνέχισαν να κάνουν κουραστικά πράγματα;

Ξ.Ε: Ορισμένες φορές, όχι. Τα καταλάβαινε τα παιδιά, τα κατανοούσε, μπορεί να εργαζόντουσαν λιγότερο ή καθόλου μια μέρα.

Παν: Εσείς τι κάνατε στις περιπτώσεις που η υπεύθυνη αδιαφορούσε;

Ξ.Ε: Προσπαθούσα να μην τα πιέζω. Να κάνουν λίγες εργασίες.

Παν: Εξαντλούνταν τα παιδιά σωματικά;

Ξ.Ε: Το πλαίσιο ήταν συγκεκριμένο: τα παιδιά να εργαστούν.

Παν: Τελικά, οδηγούνταν σε σωματική εξάντληση;

Ξ.Ε: Βεβαίως.

Παν: Το επιτρέπατε εσείς αυτό;

Ξ.Ε: Σας είπα ότι μιλούσαμε με την διεύθυνση.

Παν: Δεν κάνατε κάτι, δηλαδή. Αυτό αντιλαμβάνομαι.

Ξ.Ε: Μας άκουγε. Τις πρώτες μέρες μπορεί να χαλάρωνε και μετά το ίδιο.

Παπαπαντολέων: [παρεμβαίνει] Το θέμα είναι τι έκανε ο μάρτυρας ή οι κατηγορούμενοι;

Πρ: [Παρεμβαίνει] Αν θελούμε να τον κατηγορήσουμε [τον μάρτυρα] ως κακό παιδαγωγό, δεν είναι αυτό το αντικείμενο της δίκης.

Ξ.Ε: Δεν μπορώ να υπολογίσω σε πόση ώρα μπορεί να εξαντληθεί ένα παιδί σωματικά. Μπορεί να δουλέψει μισή ώρα και να εξαντληθεί, μπορεί να δουλέψει και παραπάνω μέχρι να εξαντληθεί.

Παν: Η [Κατ.6] σαν παιδαγωγός πώς ήταν;

Ξ.Ε: Είχε πάρα πολύ καλή σχέση με τα παιδιά και ενδιαφερόταν πραγματικά, απλά το πλαίσιο ήταν πιεστικό.

Παν: Υπήρχε περίπτωση να βλέπει η [Κατ.6] ότι κάτι δεν πάει καλά και να αδιαφορήσει; Να αρρωστήσει ένα παιδί και να αδιαφορήσει;

Ξ.Ε: Δεν μπορώ να το γνωρίζω αυτό.

Παν: Θυμάστε ποιος είδε πρώτος τον τραυματισμό του [όνομα παιδιού];

Ξ.Ε: Δεν θυμάμαι.

Παν: Γνωρίζετε αν εκείνη την ημέρα έφυγε για το Διμήνι;

Ξ.Ε: Δεν θυμάμαι.

Παν: Τι έκανε η [Κατ.6] στις 3/8 για το περιστατικό γνωρίζετε; Κατέθεσε καταγγελία στην εισαγγελία;

Ξ.Ε: Σας είπα ότι εγώ έλειπα, ξέρω ότι εστάλη μια εσωτερική επιστολή.

[Το δικαστήριο διέκοψε στις 14:00 για την επόμενη δικάσιμο, Δευτέρα 3 Ιουνίου 2024, στην ίδια αίθουσα.]

Αναπόκριση από την αίθουσα: Μαρινίκη Αλεβιζοπούλου, Τάσος Θεοφίλου
Επιμέλεια: Λουκάς Σταμέλλος, Φοίβος Συμεωνίδης, Αντώνης Δημόπουλος